Avrasya Bilimler Akademisi
Avrasya Eğitim ve Literatür Dergisi
(Hakemli ve Uluslararası Alanda İndeksli)

Sayı : UTKM3

Eurasian Education & Literature Journal
(Internatiol Refereed & Indexed)

Özel Sayı

15 Haziran 2019

/

Special Issue

15 Juni 2019

http://socialsciences.eurasianacademy.org

Avrasya Bilimler Akademisi
Avrasya Eğitim ve Literatür Dergisi
(Hakemli ve Uluslararası Alanda Indeksli)

Özel Sayı / Special Issue

15 Haziran / Juni 2019

Sahibi / Owner
Prof. Dr. Kutluk Kağan SÜMER

Editör
Dr. Zekeriya BİNGÖL
Dr. Öğr. Üy. Levent KARADAĞ
Öğr. Gör. Erhan İŞLEK

Published Online Juni 2019 (http://edulit.eurasianacademy.org)
ISSN: 2149-3510

http://socialsciences.eurasianacademy.org

Eurasian Academy of Sciences Social Science Journal
(Internatiol Refereed & Indexed)

Haziran / Juli 2019

Sayı: UTKM3

ISSN: 2149-3510

Sahibi / Owner

Prof. Dr. Kutluk Kağan SÜMER (İstanbul Üniversitesi)

Editör / Editor

Dr. Zekeriya BİNGÖL (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üy. Levent KARADAĞ (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)

Oğr. Gör. Erhan İŞLEK (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)

Yayın Kurulu / Editorial Board

Doç. Dr. Hüseyin ÇEKEN - Doç. Dr. Doğan KUTUKIZ -

Doç. Dr. Kürşad GÜLBEYAZ – Doç. Dr. Ekrem AYAN

© Her Hakkı Saklıdır.

Dergide yer alan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazıların her türlü sorumluluğu yazarlara aittir. Dergiye yayınlanmak üzere gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlanmasın iade edilemez.

Haberleşme / Information

Eurasian Academy Of Sciences Social Sciences Journal
Kierlinger Strasse 12 Stg. 1/9
3400 Klosterneuburg-Austria
+436606539945
http://socialsciences.eurasianacademy.org
editor@eurasianacademy.org

BİLİM (HAKEM) KURULU / REFEREE BOARD

Prof. Dr. A. Celil ÇAKICI	*Mersin Üniversitesi*
Prof. Dr. A. Kemal GÜRBÜZ	*Balıkesir Üniversitesi*
Prof. Dr. Adnan DİLER	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Prof. Dr. Ali AKAR	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Prof. Dr. Ali YAYLI	*Hacı Bayram Veli Üniv.*
Prof. Dr. Atila GÜL	*Süleyman Demirel Üniv.*
Prof. Dr. Atilla AKBABA	*İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi*
Prof. Dr. Byekyet ULAGVAN	*Khovd University*
Prof. Dr. Bilal GÖKKIR	*İstanbul Üniversitesi*
Prof. Dr. Cevdet AVCIKURT	*Balıkesir Üniversitesi*
Prof. Dr. Derman KÜÇÜKALTAN	*İstanbul Arel Üniversitesi*
Prof. Dr. Doğan GÜRSOY	*Washington State Üniversitesi*
Prof. Dr. Düriye BOZOK	*Balıkesir Üniversitesi*
Prof. Dr. Ebru GÜNLÜ KÜÇÜKALTAN	*Dokuz Eylül Üniversitesi*
Prof. Dr. Ercan SİRAKAYA TÜRK	*South Carolina Üniversitesi*
Prof. Dr. Erdoğan EKİZ	*King Abdulaziz Üniversitesi*
Prof. Dr. Fevzi OKUMUŞ	*University Of Central Florida*
Prof. Dr. Francisco DİAS	*Turizm ve Marina Teknolojileri Okulu*
Prof. Dr. Füsun BAYKAL	*Ege Üniversitesi*
Prof. Dr. Füsun İSTANBULLU DİNÇER	*İstanbul Üniversitesi*
Prof. Dr. Haluk TANRIVERDİ	*İstanbul Üniversitesi*
Prof. Dr. İnci KUYULU ERSOY	*Ege Üniversitesi*
Prof. Dr. İsmail HACİYEV	*Nahçıvan Devlet Üniversitesi*
Prof. Dr. İsmail KIZILIRMAK	*İstanbul Üniversitesi*
Prof. Dr. Khaldoon NUSAİR	*College Of Econ. And Politıcal Science*
Prof. Dr. M. Oğuzhan İLBAN	*Balıkesir Üniversitesi*
Prof. Dr. Maria D. Vidal CASELLAS	*Girona Üniversitesi*
Prof. Dr. Mehmet CİHANGİR	*Osmaniye Korkut Ata Üni.*
Prof. Dr. Michel GOETSCHMANN	*Toulouse Meslek Okulu*
Prof. Dr. Mithat Zeki DİNÇER	*İstanbul Üniversitesi*
Prof. Dr. Muharrem TUNA	*Gazi Üniversitesi*
Prof. Dr. Murat DODĞDUBAY	*Balıkesir Üniversitesi*
Prof. Dr. Murat GÜMÜŞ	*Batman Üniversitesi*
Prof. Dr. Murat HANÇER	*Central Florida Üniversitesi*
Prof. Dr. Mustafa TEPECİ	*Manisa Celal Bayar Üniv.*
Prof. Dr. Nilüfer KOÇAK	*Dokuz Eylül Üniversitesi*
Prof. Dr. Orhan BATMAN	*Sakarya Üniversitesi*
Prof. Dr. Oya İnci BOLAT	*Balıkesir Üniversitesi*
Prof. Dr. Özcan YAĞCI	*Başkent Üniversitesi*
Prof. Dr. Raushan AVAKOVA	*Al–Farabi Kazak Milli Üniversitesi*
Prof. Dr. Rena SULTANOVA	*Azerbaycan İktisat Üniversitesi*
Prof. Dr. Salih KUŞLUVAN	*İstanbul Medeniyet Üniversitesi*
Prof. Dr. Seyit KASKABASOVL	*Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi*
Prof. Dr. Stoyan DENCHEV	*State University of Library*
Prof. Dr. Şule AYDIN TÜKELTÜRK	*Batman Üniversitesi*
Prof. Dr. Umut AVCI	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Prof. Dr. Vanya DOBREVA	*State University of Library*
Prof. Dr. Zafer ÖTER	*İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi*
Prof. Dr. Zeynep ASLAN	*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi*
Prof. Dr. Zeynep KARAHAN USLU	*Çankaya Üniversitesi*
Doç. Dr. Ağaverdi HALİL	*Azerbaycan Milli Bilimleri Akademisi*
Doç. Dr. Ahmet KÖROĞLU	*Balıkesir Üniversitesi*
Doç. Dr. Arif SEFEROV	*Nahçivan Üniversitesi*

Doç. Dr. Asef ORUCOV	*Nahçivan Üniversitesi*
Doç. Dr. Aslı GÜNEŞ	*İzmir Demokrasi Üniversitesi*
Doç. Dr. Ayhan GÖKDENİZ	*Balıkesir Üniversitesi*
Doç. Dr. Aynur CİVELEK	*Adnan Menderes Üniversitesi*
Doç. Dr. Bedriye ASIMGİL	*Balıkesir Üniversitesi*
Doç. Dr. Brian Mc CONNEL	*Florida Atlantik Üniversitesi*
Doç. Dr. Canan TANRISEVER	*Kastamonu Üniversitesi*
Doç. Dr. Cavadxan QASIMOV	*AMEA Naxçıvan Bölməsi*
Doç. Dr. Ceren IŞÇI	*Manisa Celal Bayar Univ.*
Doç. Dr. Ceyda Sevcan SARGIN	*Kastamonu Üniversitesi*
Doç. Dr. Ceyhun MAHMUDOV	*Nahçivan Üniversitesi*
Doç. Dr. Dilsuz QASIMOV	*Nahçivan Üniversitesi*
Doç. Dr. Doğan KUTUKIZ	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Doç. Dr. Ekrem AYAN	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Doç. Dr. Elbrus İSAYEV	*Nahçivan Üniversitesi*
Doç. Dr. Eli CABBAROV	*Nahçivan Üniversitesi*
Doç. Dr. Emin ŞIHALİYEV	*AMEA Nahçivan Bölmesi*
Doç. Dr. Erkan BOSTANCI	*Ankara University*
Doç. Dr. Erol DURAN	*Çanakkale Onsekiz Mart Üni.*
Doç. Dr. Esin ÖZKAN	*Ege Üniversitesi*
Doç. Dr. Filiz SÖNMEZ	*Erciyes Üniversitesi*
Doç. Dr. Flora ELESGEROVA	*Azərbaycan Turizm və Menecment Univ.*
Doç. Dr. Gül ERBAY ASLITÜRK	*Adnan Menderes Üniversitesi*
Doç. Dr. Hüseyin ÇEKEN	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Doç. Dr. Işıl ARIKAN SALTIK	*Muğla SK Üniversitesi*
Doç. Dr. İlhami ALİYEV	*Nahçivan Üniversitesi*
Doç. Dr. İzzet KILINÇ	*Düzce Üniversitesi*
Doç. Dr. Kudret GÜL	*Balıkesir Üniversitesi*
Doç. Dr. Kutay OKTAY	*Kastamonu Üniversitesi*
Doç. Dr. Marina V. ROBERTS	*Vladimir State Üniversitesi*
Doç. Dr. Meftun ALİYEV	*Nahçivan Üniversitesi*
Doç. Dr. Meftun İSMAYILOV	*Nahçivan Üniversitesi*
Doç. Dr. Mehmet Alparslan KÜÇÜK	*Hacı Bayram Veli Üniv.*
Doç. Dr. Mehmet SARIOĞLAN	*Balıkesir Üniversitesi*
Doç. Dr. Mehmet Serdar GÜZEL	*Ankara University*
Doç. Dr. Mehriban IMANOVA	*Nahçivan Devlet Üniversitesi*
Doç. Dr. Melih MADANOĞLU	*Florida Atlantic Üniversitesi*
Doç. Dr. Melike GÜL	*Balıkesir Üniversitesi*
Doç. Dr. Melike Sakin YILMAZER	*İzmir Kâtip Çelebi Üniv.*
Doç. Dr. Muammer MESCİ	*Düzce Üniversitesi*
Doç. Dr. Murat AKTEN	*Süleyman Demirel Üniv.*
Doç. Dr. Murat ÇUHADAR	*Süleyman Demirel Üniversitesi*
Doç. Dr. Murat YEŞİLTAŞ	*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*
Doç. Dr. Nasırlı NASURULLAH	*Azerbaycan Turizm ve Menecment Üniv.*
Doç. Dr. Nuray TETİK DİNÇ	*Balıkesir Üniversitesi*
Doç. Dr. Nurlana ALİYEVA	*Nahçivan Üniversitesi*
Doç. Dr. Nurudin KIDIRALİYEV	*Kırgızistan-Türkiye Manas Üni.*
Doç. Dr. Nüşabe MEMMEDOVA	*Nahçivan Üniversitesi*
Doç. Dr. Osman Nuri ÖZDOĞAN	*Adnan Menderes Üniversitesi*
Doç. Dr. Özlem ALTUNÖZ SÜRÜC	*Hacı Bayram Veli Üniv.*
Doç. Dr. Raushan JAPPAROVA	*Hoca Ahmet Yesevi Üniv.*
Doç. Dr. Rumen DRAGANOV	*State University of Library*
Doç. Dr. Semra AKAR ŞAHİNGÖZ	*Hacı Bayram Veli Üniv.*
Doç. Dr. Senan ALİYEV	*Azerbaycan Devlet Pedaqoji Üniversitesi*
Doç. Dr. Sibel ÜNALAN	*Adnan Menderes Üniversitesi*

Doç. Dr. Şebnem ERTAŞ	*Karadeniz Teknik Üni.*
Doç. Dr. Şevket ÖKTEN	*Harran Üniversitesi*
Doç. Dr. Tan Vo THANH	*La Rochelle Meslek Okulu*
Doç. Dr. Yalçın ARSLANTÜRK	*Hacı Bayram Veli Üniv.*
Doç. Dr. Zühal ARDA	*Selçuk Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Mustafa DASKIN	*Sinop University*
Dr. Öğr. Üy. Abuzer KIZIL	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Aktolkyn ABUBAKİROVA	*Ahmet Yesevi Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Ali BAVİK	*Turizm Çalışmaları Enstitüsü*
Dr. Öğr. Üy. Arzu GÜRDOĞAN	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Aybuke CEYHUN SEZGİN	*Hacı Bayram Veli Üniv.*
Dr. Öğr. Üy. Berrin GÜZEL	*Adnan Menderes Univ.*
Dr. Öğr. Üy. Betül TÜLEK	*Çankırı Karatekin Üniv.*
Dr. Öğr. Üy. Ceren İŞÇİ	*Manisa Celal Bayar Üniv.*
Dr. Öğr. Üy. Çağla ÖZER	*İstinye Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. E. Seda ARSLAN MUHACİR	*Süleyman Demirel Üniv.*
Dr. Öğr. Üy. Elif SÖNMEZ	*Altınbaş Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Gencay SAATCI	*Çanakkale Onsekiz Mart Üni*
Dr. Öğr. Üy. Gökhan AYAZLAR	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Gül YILMAZ	*İstanbul Arel Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Gülay ÖZDEMİR YILMAZ	*Balıkesir Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Gülşen BAYAT	*Iğdır Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Gülüm Burcu DALKIRAN	*Trakya Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. H. Emre ENGİN	*Avrasya Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Hacer Neyir TEKELİ	*İstanbul Kültür Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Hakan TÜRKKAN	*Karabük Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Hilal KAHVECİ	*Bilecik Şeyh Edebali Üni.*
Dr. Öğr. Üy. Işıl ARIKAN SALTIK	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. İbrahim ALSİNİ	*King Abdulaziz Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. İrfan MISIRLI	*Kastamonu Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Levent KARADAĞ	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Mathilda Van NİEKERK	*Central Florida Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Melahat YILDIRIM SAÇILIK	*Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Melek YAMAN	*Hacı Bayram Veli Üniv.*
Dr. Öğr. Üy. Mine CAN	*Kocaeli Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Muammer BEZİRGAN	*Balıkesir Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Mukaddes ATAMAN	*Avrasya Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Neşe KÖKTÜRK	*Bülent Ecevit Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Olcay KILINÇ	*Mehmet Akif Ersoy Üniv.*
Dr. Öğr. Üy. Ö.Candan CENGİZ HERGÜL	*Bilecik Şeyh Edebali Üni.*
Dr. Öğr. Üy. Özcan ZORLU	*Afyon Kocatepe Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Perihan KORKUT	*Muğla Sıtkı Koçman Üni.*
Dr. Öğr. Üy. Recep ARSLAN	*Karabük Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Sabriye ÇELİKĞUZ	*Balıkesir Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Samet ÇEVİK	*Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Senem YAZICI	*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Sine ERDOĞAN MORÇİN	*Süleyman Demirel Üni.*
Dr. Öğr. Üy. Suna MUĞAN ERTUĞRAL	*İstanbul Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Suavi TUNCAY	*Ege Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üy. Utku ONGUN	*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*

KATILIMCI ÜLKELER VE ÜNİVERSİTELER / PARTICIPATING COUNTRIES AND UNIVERSITIES

Ülke / Country	Üniversite Adı / University Name
Azerbaycan Cumhuriyeti Republic of Azerbaijan	Azerbaycan Devlet Ekonomi Üniversitesi Azerbaijan State Economic University
	Bakü Devlet Üniversitesi Baku State University
	Azerbaycan Turizm ve Menecment Üniversiteti Azerbaijan Tourism and Menecment University
Nahcivan Özerk Cumhuriyeti Autonomous Republic of Nahcivan	Azerbaijan National Academy of Sciences Azerbaycan Milli İlimler Akademisi
	Ministry of Finance of Nakhchivan Autonomous Republic Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirligi
Kazakistan Cumhuriyeti Republic of Kazakhstan	Hoca Ahmet Yesevi Kazak-Türk Üniversitesi Kh. A.Yasawi International Kazakh-Turkish University
Moğolistan Cumhuriyeti Republic of Mongolia	Hhovd Üniversitesi Khovd University
İran İslam Cunhuriyeti Islamic Republic of Iran	Tebriz Belediye Meclisi Başkanı'nın Turizm Baş Danışmanı The Chief advisor of the president of Tabriz City Council in Tourism
Kıbrıs Cumhuriyeti Republic of Cyprus	Doğu Akdeniz Üniversitesi Eastern Mediterranean University
Bulgaristan Cumhuriyeti The Republic Of Bulgaria	Kütüphane Araştırmaları ve Bilişim Teknolojileri Üniversitesi University of Library Studies and Information Technologies
Kırgızistan Cumhuriuyeti Kyrgyz Republic	Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi Kyrgyzstan - Turkey Manas University

Dr. Zekeriya BİNGÖL
Düzenleme Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Sevinc CABBAROVA, Məhəmməd SÜLEYMANOV, Zekeriya BINGÖL AZƏRBAYCANDA TURİZMİN İNKİŞAFININ SOSİAL-İQTİSADİ ASPEKTLƏRİ VƏ MÜASİR PROBLEMLƏRİ	1
Nahide Övgü DEMİRAL, Gencay SAATCI KÜLTÜREL MİRAS KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	7
Semra AKAR ŞAHİNGÖZ, Batuhan ÖZTÜRK, Hilal KESKİN KARADENİZ MUTFAK KÜLTÜRÜNDE MISIR: İSTANBUL'DA KARADENİZ'İ YAŞAMAK	20
Mesut Mehmet DEMİREL, Melek YAMAN KADİM SÜRYANİLERİN MUTFAK KÜLTÜRÜ	32
Mehmet CİHANGİR , Salim KÖKSAL YENİ GELİŞEN KENT BAĞLAMINDA YERELİN TURİZM VE KÜLTÜREL MİRAS ALGISI: OSMANİYE YÖRESİ İÇİN ANKETE DAYALI BİR DEĞERLENDİRME	44
Haluk TANRIVERDİ, Kemal ERGAN SANCAK BÖLGESİ KÜLTÜREL MİRASI	63
Evren KIRAN, İsmail KIZILIRMAK SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA KADİM MUTFAKLAR: HATAY ÖRNEĞİ	74
Özlem Candan HERGÜL, Parisa GÖKER MİRAS OLARAK BAHÇE KÜLTÜRÜ: BAHÇE KÜLTÜRÜNÜN KORUNMASINA YÖNELİK PİLOT ÇALIŞMA; TÜRKİYE ÖRNEĞİ	88
Semra AKAR ŞAHİNGÖZ, Hilal KESKİN, Batuhan ÖZTÜRK İSTANBUL ARKEOLOJİ MÜZELERİNDE BULUNAN GASTRONOMİK UNSURLARIN KÜLTÜR TURİZMİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	99
Özlem Candan HERGÜL, Hilal KAHVECİ ANKARA GENÇLİK PARKI'NIN FİZİKSEL DEĞİŞİMİNİN KÜLTÜREL BAĞLAMDA DEĞERLENDİRİLMESİ	114
Mukaddes ATAMAN BUZLUPINAR (İSTAPONOZ) AHŞAP KÖPRÜSÜ	123
Melahat YILDIRIM SAÇILIK TARİHE SAYGI PROJESİ KAPSAMINDA ÖNCÜ BİR ADIM: TEVFİKİYE ARKEO-KÖY PROJESİ	140
Cavadxan QASIMOV, Levent KARADAĞ, Flora ƏLƏSGƏROVA, Sedaket AHMEDOVA NAXÇIVAN MUXTAR RESPUBLİKASINDA TURİZM MƏKANLARININ MÜASİR İNKİŞAF SƏVİYYƏSİ	148
Zhannat BEXULTAN, Zekeriya BİNGÖL, Raushan JAPPAROVA REALIZATION OF THE NATIONAL POTENTIAL OF HISTORICAL AND CULTURAL HERITAGE IN THE SPHERE OF CULTURAL TOURISM	156
E. Seda ARSLAN, Çağla BOSTA, Atila GÜL YEREL HALK VE ZİYARETÇİLERİN ISPARTA İSLAMKÖY'DE KIRSAL TURİZME İLİŞKİN TALEP VE EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİ	160
Suat AKYÜREK, Özcan ÖZDEMİR, Selin UYANIK, Doğan KUTUKIZ KÜLTÜR TURİZMİ KAPSAMINDA GÜMÜŞHANE ULUSLARARASI KUŞBURNU-PESTİL, KÜLTÜR VE TURİZM FESTİVALİNE KATILAN ZİYARETÇİLERİN FESTİVAL HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	172
Aybuke CEYHUN SEZGİN, Veli CEYLAN, Ayşenur YILMAZ KÜLTÜR AKTARIMINDA GASTRONOMİK ÖGELERİN YERİ: ANADOLU'NUN FARKLI YÖRELERİNDEN İSTANBUL'A GÖÇ EDEN AİLELER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	185
Nuray TETİK DİNÇ DATÇA AÇIK DENİZ KIŞ YÜZME MARATONUNUN KATILIMCILAR TARAFINDAN ALGILANMASI VE ORGANİZATÖR GÖRÜŞLERİ	195
Atila GÜL, Aydın APAYDIN ISPARTA – İSLAMKÖY GELENEKSEL KONUTLARININ MİMARI VE EKOLOJİK ÖZELLİKLERİNİN KÜLTÜR TURİZMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	212
Bekir EŞİTTİ, Buket BULUK KÜLTÜR TURİZMİ ÜRÜNLERİNİN YAVAŞ TURİSTLERE TANITIMI: ERZURUM ÖRNEĞİ	230
E. Seda ARSLAN, Büşra ONAY, Seriyye REHİMBEYLİ DOĞAL VE KÜLTÜREL PEYZAJ POTANSİYELİ BAĞLAMINDA ISPARTA KENTİ KÜLTÜREL TURİZM YOL GÜZERGÂHLARININ BELİRLENMESİ	245

Recep ARSLAN CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE SAFRANBOLU VE ŞEHRİN DÜNYA KÜLTÜREL MİRAS LİSTESİNE GİRİŞİ	253
Işıl ARIKAN SALTIK, Bedirhan TEKİN, Nurçin MERT DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ APİTURİZM (ARICILIK TURİZMİ) POTANSİYELİNİN İNCELENMESİ VE BİR APİROTA ÖNERİSİ	264
H. Emre ENGİN, Aslan NAYEB KHOSROSHAHI, İrem BEKAR İÇ MİMARLIK EĞİTİMİNDE İÇ MEKÂN RESTORASYONU ÜZERİNE BİR STÜDYO DENEYİMİ: TRABZON KIZLAR MANASTIRI İÇİN YENİDEN KULLANIM ÖNERİLERİ	274
Nihan NAİBOĞLU SURLARI KORUMAK: ROMA VE İSTANBUL KENT SURLARININ KORUNMA ANLAMINDA KARŞILAŞTIRMASI	287
Makpal ANLAMASSOVA, Raushan JAPPAROVA ULUSLARARASI İLİŞKİLER BAĞLAMINDA ORTA ASYA ÜLKELERİNİN KÜLTÜREL TURİZMDEKİ YERİ VE ÖNEMİ	293
Bekir EŞİTTİ, Erol DURAN YEREL YİYECEK VE KÜLTÜR TURİZMİ İLİŞKİSİ: ÇANAKKALE ÖRNEĞİ	300
Muharrem TUNA, Onur ÇELEN SOSYAL MEDYA İNSANLARI TURİZME YÖNELTEN UNSURLARDAN BİRİSİ MİDİR?	310
Samet ÇEVİK ESKİŞEHİR'İN COĞRAFİ İŞARET TESCİLLİ ÜRÜNÜ ÇİBÖREĞİN KÜLTÜREL İFADESİ	332
Arzu GÜRDOĞAN KÜLTÜREL MİRASIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİN TURİZM EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDAKİ DURUMU	345
Nuray TETİK DİNÇ MUĞLA İLİNİN UNESCO DÜNYA MİRASI LİSTESİ VE GEÇİCİ LİSTESİNDE YER ALAN KÜLTÜREL MİRAS DEĞERLERİNE YÖNELİK ÇEVRİMİÇİ YORUMLARIN İÇERİK ANALİZİ: TRIPADVISOR.COM ÖRNEĞİ	354
Hakan TÜRKKAN XIX. VE XX. YÜZYIL OSMANLI SAFRANBOLU' SUNDA ANTİK ESER KAZILARI ve KÜLTÜREL MİRAS AÇISINDAN ÖNEMİ	375
Ülkü Gül ONAT, Arzu GÜRDOĞAN FETHİYE'DE BULUNAN OTEL İŞLETMELERİNİN KÜLTÜREL MİRASA ETKİLERİNİN SWOT ANALİZİ İLE İNCELENMESİ	381
Atila GÜL, Mehmet PEKGÖZ, Tuğba AKIN ISPARTA - İSLAMKÖY ÖZELİNDE KÜLTÜREL MİRAS DEĞERLERİ VE GELECEĞİ	388
Nihan NAİBOĞLU MÜZE KAZILARININ YAYINLANMASI	405
Emre AKSU, Olcay KILINÇ KIRSAL TURİZM VE KÜLTÜR TURİZMİN BÜTÜNLEŞMESİ: GELENDOST İLÇESİ TURİZM POTANSİYELLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	412
Seren TARHAN, Nurçin MERT, Işıl ARIKAN SALTIK TURİZM LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	426
STOYAN DENCHEV, VANYA DOBREVA, RUMEN DRAGANOV THE SAINT SOPHRONIUS OF VRATSA ROUTE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN CULTURAL ROUTES	433
Merve AYAS, Mehmet Furkan SÖNMEZ, Erkan BOSTANCI, Mehmet Serdar GÜZEL ANTİK TABLET İNDEKSLEME SERVİSİ	439
Mustafa DASKIN, Furkan ARASLI OTEL İŞLETMELERİNDE İÇSEL MOTİVASYON VE ÖZ YETERLİLİK FAKTÖRLERİNİN İŞ STRESİ ÜZERİNE ETKİS	448
Gulijan KHUMAR TURİSTLERİN PSİKOLOJİK DESENLERİNİ KARŞILAYAN SEYAHAT HİZMETLERİNİ OLUŞTURMAK	457
Atila GÜL, Büşra CESUR, Çağla BOSTAN KÜLTÜREL TURİZM KAPSAMINDA YEREL KİMLİK OLUŞTURMA YÖNTEM YAKLAŞIMI	461
Mehmet CİHANGİR, Salim KÖKSAL ÖN LİSANS, LİSANS VE MASTER ÖĞRENCİLERİNİN KÜLTÜREL TURİZME BAKIŞ	

AÇILARININ KARŞILAŞTIRILMASI: OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ ÖZELİNDE BİR DEĞERLENDİRME	477
Murat AKTEN, Mert AKOĞLU, Sibel AKTEN KÜLTÜREL MİRAS VE TURİZM İLİŞKİSİNDE YÖNETİM POLİTİKALARININ ÖNEMİ	492
Zhannat BEXULTAN, Raushan JAPPAROVA, Gulmira YAKIYAYEVA THE DEVELOPMENT OF RELIGIOUS TOURISM AS A COMPONENT PART OF HISTORICAL AND CULTURAL HERITAGE AT THE PRESENT STAGE	505
Muammer BEZİRGAN, M. Oğuzhan İLBAN SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA ÖZEL GÜN YEMEKLERİNİN İNCELENMESİ: EDREMİT KÖRFEZİ'NDE YER ALAN KÖYLERE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	511
Yalçın ARSLANTÜRK, Özlem ALTUNÖZ SAVAŞ DÖNEMLERİNİN SAVUNMASIZ KURBANI: KÜLTÜREL MİRAS	519
Flora Ələsgərov, Zekeriya BİNGÖL, Cavadxan QASIMOV NAXÇIVANMUXTAR RESPUBLİKASINDA TURİZMİN TƏKMİLLƏŞDİRİLMƏSİ MƏSƏLƏLƏRİ	529
Muammer BEZİRGAN, M. Oğuzhan İLBAN UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİNİN TURİZM AÇISINDAN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	536
Kuralbayev ALMAS, Akhmet KARIMOVIC, Levent KARADAĞ FEATURES OF REGIONAL TOURISM AND THE DEVELOPMENT OF ITS SPIRITUAL AND HISTORICAL ASPECT	550
E. Seda ARSLAN, Seriyye REHİMBEYLİ, Büşra ONAY MEVCUT YEŞİL ALAN TÜRLERİ BAĞLAMINDA KIRSAL TURİZM POTANSİYELİNİN ISPARTA-İSLAMKÖY'DE DEĞERLENDİRİLMESİ	566
Melahat YILDIRIM SAÇILIK, Samet ÇEVİK ERDEK HAMAMLI KÖYÜ KIRSALINDA TURİZMİ GELİŞTİRME ÇABALARI	576
Gülşen BAYAT, Erhan İŞLEK TÜRK MUTFAĞI KAPSAMINDA YÖRESEL MUTFAĞIN YÖRE HALKI TARAFINDAN TANINMA DURUMUNUN TESPİT EDİLMESİ: IĞDIR İLİ ÖRNEĞİ	589
Zekeriya BİNGÖL, Ülviyyə HƏMZƏYEVA TÜRKİYƏ VƏ AZƏRBAYCAN İNCƏSƏNƏTİNİN ORTAQ DƏYƏRİ – İBRAHİM SAFİ	595
Zhannat BEXULTAN, Zekeriya BİNGÖL, Raushan JAPPAROVA MODERN VALUE CHARACTERISTICS OF CULTURAL HERITAGE	602
Sine ERDOĞAN MORÇİN, İlhami MORÇİN DESTİNASYON YÖNETİM ÖRGÜTLERİNİN LOGOLARININ İNCELENMESİ: ISPARTA (MERKEZ) ÖRNEĞİ	606
SULTANOVA Rəna Polad, İMAMVERDIYEVA Çinarə Rüfət AZƏRBAYCANIN TURIZM SEKTORUNDA KIÇIK SAHIBKARLIĞIN DÖVLƏT TƏNZIMLƏNMƏSININ ƏSAS ISTIQAMƏTLƏRI	613
Ulagvan BEKET, Khambar TOIBAZAR MOĞOLİSTAN'IN BATI TURİZMİNİ GELİŞTİRME İMKANLARI	619
Abzal ABCHUKIR MOĞOLİSTAN'IN MİLLİ MARKALARIYLA TURİSTLERE HİZMET SUNMAK	629
Bolortuya EREV, Erdenetsetseg ZAGRAA MOĞOLISTAN TURIZMI VE EN SEÇKIN ETKINLIK	635
Aykumis BYEKBOLAT KAZAK HALKININ YÖRESEL YEMEKLERİ VEYA TURİZMDEKİ YERİ	640
Jaina BOHAI MOĞOLİSTAN'IN BAYAN-ÖLGEY VİLAYETİNDE TURİZM SEKTÖRÜNÜN ŞİMDİKİ GELİŞME DURUMU	649
Yalçın ARSLANTÜRK, Özlem ALTUNÖZ KÜLTÜREL MİRAS TURİZMİ VE KÜLTÜR TURİSTİ: TURİST REHBERLERİNİN ALGILAMALARI	654
Mohammad Reza Eyvazi GHARAMALEKİ, Gülşen BAYAT IMPACT OF SOCIAL MEDIA IN CHOOSING TOURISM DESTINATION, CASE STUDY: TABRIZ CITY	662
Lyena SHARIPKHAN, Erhan İŞLEK MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZÜN DEĞERLİ BİR PARÇASI OLAN KEÇE EL SANATLARININ İHTİYAÇ VE TALEBİNİN ARAŞTIRILMASI	675
Melike GÜL, Kudret GÜL ETNİK VE GÖÇSEL KÜLTÜREL MİRASIN TURİZMDE DEĞERLENDİRİLMESİ: AYVALIK-KÜÇÜKKÖY ÖRNEĞİ	681

İÇİNDEKİLER / CONTENTS
ÖZETLER / ABSTRACTS

Gülhan YALIN, Cevdet AVCIKURT SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS UNSURU OLARAK BARANA GECELERİ: DURSUNBEY ÖRNEĞİ	694
Buse ÇELİK, Zekeriya BİNGÖL KÜLTÜR TURİZMİ KAPSAMINDA DESTEKLEYİCİ TURİSTİK ÜRÜN OLARAK FESTİVALLERİN YERİ: MAKEDONYA ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	695
Zhannat BEXULTAN, Raushan JAPPAROVA, Gulmira YAKIYAYEVA KÜLTÜR TURİZMİ KAPSAMINDA DESTEKLEYİCİ TURİSTİK ÜRÜN OLARAK FESTİVALLERİN YERİ : MAKEDONYA ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	696
Songül KILINÇ ŞAHİN, Erhan İŞLEK GAZİANTEP'TE ÇOCUĞUN İLKLERİ KÜLTÜRÜNDE YER ALAN 'KÖSTEK KIRMA VE HEDİK' UYGULAMALARI	697
Cansu AĞAN, Begüm TEPE, Çağla ÖZER, Raci EKİNCİ TÜRK MUTFAĞI'NDA ŞERBETLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	698
Fatma KARAKUŞ, Murat DOĞDUBAY MÜZE KÜMELENMESİ İLE GASTRONOMİK DEĞER İLİŞKİSİ	699
Esin ÖZKAN, Samet Can CURKAN, Doğan SALAR ADIYAMAN BÖLGESİ VE NEMRUT DAĞI MİLLİ PARKI TURİZM POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA	700
Özlem YILDIRIM İSTANBUL'DA BEŞ YILDIZLI OTELLER DE YEŞİL YILDIZ UYGULAMASININ OTEL İŞLETMECİLİĞİNE SAĞLADIĞI AVANTAJLARIN ANALİZİ	702
Mehmet Alper NİSARİ, Melike Sakin YILMAZER YEREL YEMEK VE TURİST MOTİVASYONUNUN ANALİZİ	703
Aktolkin Abubakirova, Levent KARADAĞ, Almas Kuralbayev TOURIST IMPACT ASSESSMENT METHODS AND TOURISM MULTIPLIER	704
H.Emre ENGİN, Aslan NAYEB KHOSROSHAHI, İrem BEKAR İÇ MİMARLIK EĞİTİMİNDE İÇ MEKAN RESTORASYONU ÜZERİNE BİR STÜDYO DENEYİMİ: TRABZON KIZLAR MANASTIRI İÇİN YENİDEN KULLANIM ÖNERİLERİ	705
Günseli GÜÇLÜTÜRK BARAN, Gamze ÖZOĞUL, Banu BAKIRCI KÜLTÜREL MİRASTA YER ALAN BİRKAÇ ANAHTAR KELİME: YEREL TOHUM, EMANET, ETKİN(LİK!	707
Pakizat ADIYEVA, Nurzan ABİSHOV, Aktolkin ABUBAKIROVA 21. YÜZYIL TÜRK DÜNYASININ BAŞKENTİ SAYILAN VE BÜYÜK İPEK YOLU ÜZERİNDE BULUNANTÜRKİSTAN TURİZMİ	709
Doğan KUTUKIZ, Selin UYANIK YAT TURİZMİNDE ÇALIŞANLARIN İŞ TERCİHLERİNDE FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYİNİN ETKİSİ VE BİR UYGULAMA	711
Bayram COŞKUN, Çiğdem PANK YILDIRIM MUĞLA İLİNDEKİ ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGELERİ VE YAŞANILAN SORUNLAR	713
Betül DEMİR AKGÜL, Selin İLSAY, Murat DODĞDUBAY ETKİNLİK PAZARLAMASININ DESTİNASYON MARKALAŞMA SÜRECİNE ETKİSİ: İZNİK ÖRNEĞİ	715
Gulnara RIZAKHOJAYEVA ENTREPRENEURSHIP IN CULTURE (TOURISM IN GREAT SILK ROAD REGION)	717
Sezgi GEDİK, Suna Muğan Ertuğral, Hacer Neyir Tekeli KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA ARKEOPARKLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ: KÜÇÜKYALI ARKEOPARK ÖRNEĞİ	718
Bayram COŞKUN, Hüseyin KURT YEREL YÖNETİMLER VE KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI: 6360 SAYILI KANUN İLE OLUŞTURULAN YENİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE SİSTEMİ BAĞLAMINDA BİR İNCELEME	719
Mehmet SARIOĞLAN, Erhan METİN SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS ÖĞESİ OLARAK: TÜRK MUTFAK KÜLTÜRÜNDE SÜTLÜ TATLILAR	720
Mert AKOĞLU, Murat AKTEN, Sibel AKTEN TOPLUM KİMLİĞİNDE MEYDANLARIN ROLÜ: ISPARTA-İSLAMKÖY ÖRNEĞİ	721

Habibe MAMMADOVA TÜRK HALKLARININ ORTAK KÜLTÜREL MIRASI MUĞAM	723
Afitap BULUT ZONGULDAK'IN KÜLTÜREL MİRAS YELPAZESİNDE GELENEKSEL EL SANATLARI VE BÖLGE TURİZMİYLE İLİŞKİSİ	725
Alper GÖLBAŞ, Gökhan KÖKSAL, Ali TÜRKER DALAMAN HAVZASI'NDA YER ALAN ANTİK KENTLERİN TURİZM POTANSİYELİNİN SWOT ANALİZİ	726
Gizem KAVURMACI KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASINDA TOPLUMSAL KİMLİĞİN ÖNEMİ İLE İLGİLİ NİTEL BİR ARAŞTIRMA	728
Sine ERDOĞAN MORÇİN, İlhami MORÇİN TÜRKİYE'DEKİ SAKİN ŞEHİRLERDE DÜZENLENEN FESTİVALLER	729
Mehmet Alparslan KÜÇÜK, Asena KURT, Ufuk ÇAM DÜNYA MİRAS LİSTESİ'NDE BİR TÜRK TARİKATI MEKÂNI: "HACI BAYRAM CAMİ"	730
Sine ERDOĞAN MORÇİN, Kemal GÜNEŞ DESTİNASYON KALİTESİ ALGISININ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ: SAKİN ŞEHİR EĞİRDİR ÖRNEĞİ	732
Hasret ULUSOY YILDIRIM, Sultan Nazmiye KILIÇ, Cevdet AVCIKURT ANTANDROS ANTİK KENTİ'NİN KÜLTÜR TURİZMİNE KAZANDIRILMASINDA PAYDAŞ GÖRÜŞLERİ	733
Alper GÖLBAŞ FETHİYE MÜZESİ SORUMLULUK ALANINDA BULUNAN TURİZME KAZANDIRILMAMIŞ ANTİK KENTLER	734
Aytekin KALKAN, Eren GÖNÜL "DENEYSEL MUTFAK" KÜLTÜREL MİRASIN YAŞATILMASINDA BİR ARAÇ OLABİLİR Mİ?	735
Nurzhan ABISHOV, Pakizat ADIYEVA MODERN TURISTIK HIZMET TUKETICILERININ TEMEL OZELLIKLERI	737
Filiz SÖNMEZ, Hatice DOĞAN BİR TURİSTİK CAZİBE UNSURU OLARAK "KÜLTÜREL VE MİMARİ MİRAS": KAYSERİ KENT MERKEZİNDE OSMANLI DÖNEMİ YAPILARI	749
Sultan Nazmiye KILIÇ, Hasret ULUSOY YILDIRIM, Cevdet AVCIKURT SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS UNSURU OLARAK "PAMUKÇU BELDESİ OYUNLARI" ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	741
Mehmet Alparslan KÜÇÜK, Asena KURT, Ufuk ÇAM HRİSTİYANLIKTAN İSLAM'A BİR KÜLTÜREL MİRAS ÖRNEĞİ: İSTANBUL	742
Perihan KORKUt, Cemre TAŞKIN ESKICI TURİZM ÖĞRENCİLERİ İLE SEKTÖRÜN YÖNETİCİLERİNİN MESLEKİ İNGİLİZCE DERSİ ÜZERİNE BEKLENTİLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI	743

Eurasian Academy of Sciences
Eurasian Education & Literature Journal (International Refereed & Indexed)
Eurasian Academy of Sciences
Eurasian Education & Literature Journal
2019 Volume: Özel Sayı. UTKM3 S: 212- 229
Published Online Juni 2019 (http://edulit.eurasianacademy.org)
ISSN: 2149-3510

THE EVALUATION OF ARCHITECTURAL AND ECOLOGICAL CHARACTERISTICS OF ISPARTA-ISLAMKOY TRADITIONAL HOUSES FROM THE PERSPECTİVE OF CULTURAL TOURİSM

Atila GÜL*, Aydın APAYDIN**

* Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı A.B.D.apaydin17@hotmail.com
** Süleyman Demirel Üniversitesi, Mimarlık, Planlama ve Tasarım A.B.D Dokt. Öğr., apaydin17@hotmail.com

Copyright © 2019 Atila GÜL, Aydın APAYDIN. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ABSTRACT

In nowadays, approaches of ecological concept for building design are preferred and needed by users or designers. In the past, local people had been lived to harmonious with nature in traditional old buildings. These traditional old indoor and outdoor spaces based ecological approaches offer a solution for modern architecture concept and practises. Islamkoy in Isparta city is an ancient and famous village. Architecture buildings in Islamkoy village have been influenced local values as other Isparta places are. Basic characteristics of traditional old house in Isparta- Islamkoy village are summarized that are the climatic characteristics, religious beliefs, economic structure, family size, functionality, privacy and aesthetic values have been effective for in the construction of the houses respectively, the houses were designed by ensuring the integrity of production and life, the using of the sun's rays at the maximum level, mainly and climatic conditions were taken into consideration as the most important factor, natural materials were preferred in construction and life day, needs were aimed to be obtained from the natural way. the least harm to the environment was aimed, the houses have been made resistant to earthquake, flood, natural disasters or conditions, etc., savings in heating and illumination were been achieved by building form and materials selection, all domestic and agricultural wastes were evaluated, their life in indoor and outdoor were based by collective labour (imece) and private principle due to religious belief was of great importance etc.

Key Words: Isparta-Islamkoy, Traditional house, Cultural Tourism,

ISPARTA –İSLAMKÖY GELENEKSEL KONUTLARININ MİMARI VE EKOLOJİK ÖZELLİKLERİNİN KÜLTÜR TURİZMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

Günümüzde konut tasarımında ekolojik boyut, tasarımcılar tarafından ihtiyaç duyulan ve tercih edilmeye başlayan bir yaklaşımdır. Geçmişte, kırsal alandaki geleneksel eski konutlar, doğa ile uyumlu olacak şekilde tasarlanmıştır. Bu eski konutlar, modern konut mimari konseptine ve yöre turizmine olumlu yönde katkılar sağlayabilecek özelliklere sahiptir. Özellikle Isparta iline bağlı İslamköy'de bulunan geleneksel eski konutlar, yerel değerlerden etkilenmiş, ekolojik ve mimari konsepti nedeniyle önemlilik arz eden ve korunması gereken kültürel miraslardır. Bu amaçla, mevcut geleneksel eski konutların ekolojik ve mimari özellikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu özellikle şu şekilde özetlenebilir; evlerin yapımında sırasıyla iklimsel özellikler, dinsel inançlar, ekonomik yapı, aile büyüklüğü, işlevsellik, mahremiyet ve estetik değerler etkili olmuştur, evler özellikle üretim ve yaşam bütünlüğü sağlanarak tasarlanmıştır, güneş ışınları maksimum düzeyde yararlanılması başta olmak üzere iklim koşulları en önemli faktör olarak dikkate alınmıştır, yapılarda ve günlük yaşamda doğal malzemeler tercih edilmiştir, ihtiyaçlar doğal yollardan temin edilmesi amaçlanmıştır, çevreye en az zarar verilmesi hedeflenmiştir, evler, deprem, sel, gibi doğal afetlere veya koşullara karşı dayanıklı yapılmıştır, yapı formu ve malzeme seçimi ile aydınlanma ve ısınmada tasarruf sağlanmıştır, evsel ve tarımsal her türlü atık ve artık değerlendirilmeye çalışılmıştır, ev içi ve dışı yaşamda, imece yaklaşımı esas alınmıştır, dini inanış gereği mahremiyet ilkesi ön plandadır, vb şeklinde sıralanabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Isparta-Islamköy, Geleneksel Türk Evi, Kültürel Turizm

1. GİRİŞ

21. yüzyıla girdiğimiz süreçte dünyada yaşanmakta olan ekonomik, sosyal, teknolojik, kültürel ve politik değişimler/gelişimler sonucunda başlayan çok yönlü küreselleşme süreci hızlı bir kentsel değişim ve dönüşümü de beraberinde getirmektedir (Khondker, 2000). Bu 'modaya uygun' süreçte uygulanan politika ve stratejiler, plansız, sağlıksız ve kimliksiz kentsel çevrelerin oluşmasını hızlandırmakta, aynı zamanda insanların fiziksel, sosyokültürel ve psikolojik gereksinimlerinin yeterince karşılanamamasına da neden olmaktadır (Waters, 1995; Larner, 1998; Marcuse, 2000).

Bu kapsamda kırsal alanlarda, değişim ve dönüşümden nasibini almaktadır. Kırsal alanda en önemli yaşamsal işlevler, barınma, bitkisel veya hayvansal üretim faaliyetleri olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle barınma işlevinin gerçekleştirildiği konut olgusu önem kazanmaktadır. İnsanoğlu yerleşik düzene geçtikten sonra, dış ortamın olumsuz etkilerinden korunmak ve barınmak amacıyla kendi yaşam çevresinde bulunan doğal malzemeyle, dönemin yapım tekniği, çatı sistemi ile zaman zaman belli bir mimari üslup uygulayarak "geleneksel konut" yapılar üretmiştir (Dağgüllü, 1997).

Geleneksel kırsal konutların biçimlenmesinde; doğal koşullar (iklim koşulları, arazi yapısı, toprak özellikleri, bakı vb), ekonomik koşullar, sosyal ve kültürel yapı özellikleri, gelenekler, örf ve adetler olarak etkin olabilmektedir (Eldem, 1984).

Kırsal yapılar, insanların yaşamlarını sürdürebilmek için doğal koşullara ve çevreye uyum sağlamak, dış etkilerden korumak ve barınmak amacıyla geliştirdikleri kişilerin kültürlerine, günün ulaşılabilen teknolojisine ve özel yaşamlarına göre biçimlendirilmektedir. Kırsal konut çoğunlukla yöreye özgü, kolay ve ekonomik olarak zorlayıcı olmadan erişebilecek malzemelerle oluşturulmaktadır. Bu nedenle, gerek iklimsel, gerekse teknolojik açıdan bulundukları coğrafya ile doğrudan ilişkilidir (Gürer, 2006).

İklim açısından ele alındığında yağış miktarlarının ve sıcaklık derecelerinin konutların biçimlenmesinde ve yönlenmesinde bölgeler arası farklılıkların oluşmasında etkili olabilmektedir. Yağış miktarları, çatı biçimlerini etkilerken, güneşlenme süresi ve açısı, sıcaklık dereceleri, nem durumu ve rüzgâr yönü özellikle arazide konumlanmalarında ve yönlenmelerinde etkili olmaktadır (Eldem, 1984). Hatta iklim özellikleri avlunun biçimlenmesinde de rol oynamaktadır. Doğal koşullar ve mevcut teknolojilerin kullanılması dışında, konutların biçimlenmesinde özellikle aile yapısı, ailenin toplum yapısı içindeki yeri ve günlük yaşamdaki genelleşmiş özellikler de çok etkili olmaktadır (Kuban, 1995).

Aile yapısı ve mahremiyet olgusu sonucu dış çevreye kapalı olmaları ve buna uygun olarak biçimlenmeleri sebebiyle geleneksel konutların, iç çevre ve dış çevre arasında tasarım düzeninden doğan sıkı bir ilişki bulunmaktadır (Akdemir ve Keskin, 2003). Konutlar, yöreye göre değişmekle birlikte çoğunlukla sokağa çok yakın oldukları halde sokağa kapalı yapılar olarak geliştikleri görülmektedir. Özel yaşam dışarıdan gizlenmeye çalışılarak, bahçeler ve avlular dışa kapalı mekânlar olarak düzenlenmektedir. Konutlar her ne kadar içe dönük olsa da komşuluk ilişkilerinin güçlü olması konutların birbirleri ile görece yakın ilişkili olarak biçimlenmesinde de etkili olmaktadır (Kuban, 1995).

Tarihi çevreler, geçmişten günümüze kadar varlıklarını sürdürmüş, bulunduğu dönemin tanıklığını yapmış, tarihi bir belge niteliğinde olan değerlerdir (Yazgan ve Erdoğan, 1992).

Tarihi doku, bir toplumun geçmişini şekillendiren olaylar zincirini fiziki çevrenin bütününde ve parçalarında barındıran kent olarak ifade edilebilmektedir. Aynı zamanda tarihi obje ve mekânlar geçmişte nasıl bir çevre içinde yaşandığını gösteren açık hava müzeleri olarak da önem kazanmaktadır (Ahunbay, 2004).

Yaşam mekânları kendi tarihsel gelişim sürecinde sosyal, ekonomik, politik ve hatta ekolojik etkilerin sonucu olarak kendine özgü bir kimlik oluşturabilmektedir. Mekân kimliği, içerisinde geleneksel mimarinin varlığı yaşam biçimini ve yaklaşımını ortaya koyan önemli objelerdir. Bu kimlik uzun bir zaman dilimi içinde biçimlenmekte, değişmekte ve gelişmektedir. Ancak bu gelişim ve değişim özellikle, kentsel mekânın görsel zenginliklerini yok etmekte ve ticari amaçlı niteliksiz, gereksiz, işlevsiz ve görsel estetiği olmayan mimari yapıların yoğunlaşmasına yol açmaktadır. Günümüzde geleneksel konutların, kırsal alandan kentsel alanlara göç edilmesi, yeni ve katlı yapılaşma eğilimleri, arazilerinin değer kazanması, artan nüfus yoğunluğu, vb. nedenlerden dolayı hem varlıkları tehlikeye girmekte hem de bulunduğu çevre ile görsel bütünlükleri kaybolmakta; dolayısı ile giderek kullanılamaz hale gelmekte ve yıkılmaya terk edilmektedir. Bu değerlerin öncelikle koruma altına alınması ve günümüz koşullarıyla bütünleştirilmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, İslamköy kasabasında var olan ve giderek yok olan, kendine özgü geleneksel Türk konutlarının farkına varılması ve değerinin ortaya konulması amacıyla evlerin mimari ve ekoloji boyutu incelenerek bazı sonuçların elde edilmesi amaçlanmıştır.

2. İLGİLİ YAZIN

Ekoloji ve Mimarlık Kavramı

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının 56.maddesi "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir" hükmüyle çevre kavramını anayasal güvence altına almıştır. Türk Çevre Mevzuatının temelini oluşturan Çevre Yasası'nda çevre bütün vatandaşların ortak varlığı olup, hava, su, toprak, bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel zenginlikleri içermektedir (Hamamcı ve Keleş, 1993).

Doğada büyük, küçük hiçbir canlı tek başına bulunmaz. Diğer hiçbir canlının bulunmadığı, belli fiziksel-kimyasal koşulların karşılanmadığı bir ortamda var olamaz. Canlının bulunduğu yerdeki fiziksel-kimyasal koşullar ve diğer canlılar o canlının çevresini oluşturur. ekolojik anlamda çevre sözcüğü, bireyle ilişkili canlı, cansız her şeyi kapsar (Kışlalıoğlu ve Berkes, 1994).

Ekoloji Kavramı Ve Tarihi Süreci

Ekoloji: Yun.(oikos: ev, logos: anlama) canlı varlıklarla çevreleri arasındaki ilişkileri inceleyen biyoloji koludur. Yüzyıl kadar önce Alman biyoloji uzmanı Ernest Haeckel'in kullandığı bu sözcük önceleri "hayvan ve bitkiler ekonomisi" anlamına geliyordu (Hasol, 1993). Ekoloji, canlı organizmaların canlı ve cansız çevreyle olan ilişkilerini, madde enerji alışverişleri ve dönüşümlerini ele alıp inceleyen bilim dalıdır (Seymen, 1995).

Çağdaş ekoloji, canlıların birbiriyle ve çevreleriyle olan ilişkilerini inceleyen bilim dalı olarak tanımlanır (Berkes ve Kışlalıoğlu, 1991). İlk kez Alman biyolog Ernest Haeckel tarafından telaffuz edilen "ekoloji" kelimesi yaklaşık 150 yıllık süre içinde gerek algılanması

gerekse içeriği bakımından ciddi değişikliklere ve ilavelere uğramıştır. 18. yüzyılın ikinci yarısında gerçekleşen sanayi devrimi ile birlikte teknolojide kaydedilen ilerlemeler, nüfus artışı ve kentleşmenin hızla ve düzensiz artması, beraberinde yeşil alanların yerlerini yapıların alması sonucunu doğurmuştur. Bu gelişmelerle birlikte doğadaki çevre dengesi zarar görmeye başlamıştır. Çünkü teknolojinin gelişmesiyle oluşan imkânlar sayesinde insanoğlu doğal çevrede kısa sürede değişiklikler yapmış fakat değişime uyumunu uzun yıllar boyunca yapabilen doğanın bu hızlı değişime tepkisi ekolojik sorunlar olarak karşımıza çıkmıştır.

Ekoloji ve Mimarlık

Ekolojik yapı, sağlıklı bir yapı; doğal malzemelerin kullanıldığı, az enerji tüketen ve bu enerjiyi de doğal güneş ışığı ile elde eden, bakımı kolay ve ekonomik olan yapıdır. Bu yapı bulunduğu ortamın / habitatın özelliğine ve kullanıcının koşullarına göre düşünülmelidir. Konstrüksiyonun ve kullanılan malzemenin, toksik maddeler içeren endüstriyel konstrüksiyon malzemeleriyle değil, insanın doğasına uygun sağlıklı malzemelerle yapılması esasına dayanır. Sentetik katkısı olmayan veya minimumda olan doğal malzemeler; doğal taş, ahşap ve ahşap lifi, kil, saman, hasır, keten, kenevir, saz; tamamen yeniden dönüşebilir / kullanılabilir malzemeler kullanılır. Saman balyalarından üretilen konstrüksiyon panoları veya termik izolasyon panoları gibi malzemeler, enerji tüketimini ekonomik düzeyde tutarken, yan ürün ve toksik ürün kullanılmadığından tamamen sağlıklıdırlar (URL-1,2017).

Ekolojik Tasarım Yaklaşımları

Sürdürülebilirlik, bir yandan doğal kaynakların kullanımına devam edilirken, öte yandan bu kaynakların gelecek nesiller tarafından da kullanılabilmesini güvence altına almak biçiminde tanımlanmaktadır (Renda,1995). Ekolojik yapı modelinin temelinde, yaşam döngüsü prensibi ile bina-doğal çevre arasında karşılıklı ilişkinin olduğu ve bu sistemlere yapılacak herhangi bir müdahalenin diğer sistemler üzerinde de etkisi olacağı gerçeği bulunmaktadır (Özmehmet, 2005). Drings'e (1990) göre ekolojik mimarlıkta, binaların yapımı, kullanımı, yıkımı ve dönüşümü sırasında mimari elemanların ve yapı malzemelerinin, çevreye zarar verecek zehirli maddeleri içermemesi hedeflenmelidir. Hegger'e (1997) göre ekolojik mimarlık, yeni bina tasarımları yanında eski binaların da ekolojik ölçütler içinde yenilenmesiyle mevcut yapılı çevrenin kullanılmasını amaçlamaktadır.

M.Ö. 470-399 yılları arasında yaşayan Sokrates güneye bakan evlerde kış güneşinin içeriye alınabildiğini ama yazın güneşin tepemizden ve çatıların üstünden geçtiğini, böylece gölgede kaldığını söylemiş, bu durumda kış güneşini alabilmek için güney cephesinin yüksek, soğuk rüzgârlardan korunabilmek için de kuzeyinin alçak yapılmasını önermiştir (Anderson, 1977).

Mimaride geleneksel yöntemler ve doğal malzemeler kullanılarak yapılan tasarıma elemanter tasarım denmektedir. Geleneksel elemanter mimarinin 5 temel özelliği bulunmaktadır: 1. Avlulu evler: yüksek duvarlarla çevrili ve az güneş alan avlulara sahip evlerin birçok faaliyeti avlularda yapılmaktadır. 2. Serinletici öğeler: "Taşlık" ve sığ havuzların kullanımı 3. Hava boşluğu ve rüzgârlıkların kullanımı 4. Kubbeler: Tepesinde hava delikleri olan kubbelerde doğal baca etkisi yoluyla sağlanan hava sirkülasyonu elde edilir. 5. Kalın duvarlar: Yazın sıcak havayı bünyesine yavaşça alıp, gece iç mekâna veren genellikle taş ve kerpiç kullanılarak yapılan duvarlar (Berkes ve Kışlalıoğlu, 1999).

Ekolojik Mimari Tasarım Kriterleri

"Ekolojik tasarımda iklimsel özellikleri dikkate alarak, binanın konumlandırılması ile başlayan, bina tasarım düzeni, bina formu, mekân organizasyonu, malzeme seçimi, sıhhi tesisat donanımları, uygun yeşil bitki örtüsü vb. ile devam eden fiziksel bir kriterler dizgesi söz konusudur. Krusche, Gabriel ve Althaus ekolojik tasarımlarda dikkat edilecek noktaları aşağıdaki şekilde özetlemektedirler (Tönük, 2001): 1. Çevre ve enerji konularına akılcı bir yaklaşım ile binanın konumlandırılması, bina tasarım yaklaşımları, bina formu, bina tasarım düzeni, mekân programları ve fonksiyonların organizasyonu, malzeme seçimi, sıhhi tesisat donanımları ve amaca yönelik yeşil bitki örtüsü, 2. Enerji ve kıt kaynakların kullanımını binanın yapımı ve kullanımı sırasında en aza indirgeyecek şekilde ele almak, 3. Doğal çevre sistemlerinin akılcı kullanımları (güneş enerjisinden yararlanma, tabii iklimlendirme, yeşil örtü) 4. Isısal, sıvı ve katı atıkların kirletebileceği toprak ve su havzalarını minimuma indirmek, 5. Bölgedeki bitki ve hayvan potansiyelini korumak ve hatta miktar ve çeşit olarak artırmak, 6. Binayı doğal çevreyi mümkün olduğu kadar az zedeleyerek yerine oturtmak ve böylece sağlıklı bir ikamet ve çalışma çevresi yaratmak.

Ekolojik tasarım; ekoloji-çevre-enerji (3E: Ecology, Environmental, Energy) konusunda yaşanan sorunlara; "azaltmak", "yeniden kullanmak", "geri dönüştürmek" ve "iyileştirmek" (4R: Reduce, Reuse, Recycling, Renovation) kavramlarıyla çözüm aramaktadır (Edwards, 2007). Dünyada doğal kaynaklar sınırlıdır ve tükenmektedir. Ekolojik mimaride evler, bu sınırlı ve tükenmekte olan kaynaklara ve çevreye olan baskıyı engellemektedir. Bina tasarım, yapım, kullanım ve işletim aşamalarında tüketilen malzeme ve enerjileri azaltmak, tükenir nitelikli enerjilerden uzaklaşarak yenilenebilir enerjilere yönelmek ekolojik mimarinin temel amacıdır. Tüm bunlar yapılırken kişilerin sürekli artan konfor talepleri ve tüketim anlayışları da dikkate alınmalıdır.

2.1. Geleneksel Türk Evleri

Anadolu'da Geleneksel Türk Evi'nin Tarihçesi

Son arkeolojik araştırmalar Orta Asya kültürlerinin M.Ö.4000 yıllarına kadar uzandığını ortaya koymaktadır. Türklere ait ilk bilgilerin ise M.Ö.3000 yıllarına ait olduğu antropolojik bulgularla kesinlik kazanmıştır. Bu tarihten itibaren Asya'nın Çungarya bölgesinde tarih sahnesine atılan Türkler Tanrı Dağları ile Altay Dağları arasındaki steplerden çıkarak Asya, Afrika ve Avrupa'nın üçte birini ele geçirmişler, dünya siyasi tarihini yönlendiren büyük devlet ve imparatorluklar kurarak günümüze kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir.

Tarih serüvenine kısaca değinilen ve Anadolu'ya gelinceye kadar ciddi bir kentleşme olgusuna sahip olmayan Türklerin ilk sağlıklı yerleşim yerleri Anadolu'da kurulmuştur. Daha sonra da Doğu Avrupa ve Balkanların ele geçirilmesiyle Bulgaristan, Yugoslavya ve Yunanistan da benimsenmiş ve kökleşmiştir. Türk Evi Osmanlı İmparatorluğu'nun kapladığı sınırlar içinde Anadolu ve Rumeli'de yerleşmiş, gelişmiş ve 600 yıl tutunmuş, kendi özellikleri ile egemen olmuş bir ev tipidir (URL-2, 2008).

Çeşitli ülkelerde yaşayan insanların sahip oldukları kültür düzeyleri farklı istem, hareket biçimi ve alışkanlıklar gösterir. Bu farklılaşma, bölge halkının yaşam biçimi içinde eylemlerin yapılış biçimini etkiler ve yönlendirir. Bütün bunlar Türk kültürü için de geçerlidir. Türk aile yapısı ve sosyal yaşamında, eylemlere uygun gereksinmeler planı, hacim düzenlemesini ve hacim içindeki elemanları etkilemektedir (Onat, 1990).

Türk Evi'nin tarihine bakıldığında, kökeninin göçebelik dönemine dayandığına dair önerilerle karşılaşılmaktadır. 11.yy'da Anadolu'ya gelen Türkler bilindiği gibi sadece göçebe topluluklardan oluşmamaktaydı. Aralarında yerleşik hayata geçmiş topluluklar da bulunmaktaydı (Sözen ve Eruzun, 1992).

Geleneksel Türk Evi'nin Özellikleri

Türk Evi ahşap iskeletli, Anadolu / Osmanlı özellikleri taşıyan ev tipine verilen genel bir isim olarak tanımlanmaktadır. Eldem (1984)'e göre Türk Evi;

- "Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde oluşmuş bir ev tipidir ve Anadolu ve Rumeli bölgelerinde de kendi özelliklerini oluşturmuştur."
- Göçebe bir yaşam süren Türkler, yerleşik düzene geçer geçmez, birdenbire "Türk Evi Plan Tipi" meydana gelmemiştir.
- Türklerin yerleşik yaşama geçmeleriyle birlikte çadırın mimariye etkisi baskın olduğu görülmüştür. Ancak çadırlar, genellikle yuvarlak hatlara sahipken evler dikey hatlara sahip olmuştur. Çadırlarda sandıkların bulunduğu alanlar, odalarda kapalı kullanma yeri biçiminde dolaplara dönüşmüştür.
- Türkler, Anadolu'ya yerleştiklerinde Türk Evi plan tipini meydana getirirken, daha önce bu yörelerde yaşayan farklı kültürleri, kendi kültürleriyle bir sentez yapmışlardır (Küçükerman, 1985).

Sedat Hakkı Eldem (1984) Türk evini temelde dörde gruba ayırmıştır:

- Sofasız plan tipi
- Dış sofalı plan tipi
- İç sofalı plan tipi
- Orta sofalı plan tipi

C. Bektaş geniş Osmanlı coğrafyası sathında yaptığı incelemeler sonucu Türk evleri ile ilgili bazı ilkeler ortaya koymuştur (URL-3,2008). Bu ilkeler şöyle sıralanabilir:

- Yaşama, doğaya, çevre koşullarına uygunluk
- Gerçekçilik, akılcılık
- İçten dışa çözüm
- İç-dış uyuşumu
- Tutumluluk
- Kolaylık
- Ölçülerin insan vücuduna göre oluşturulması
- İklime uygunluk
- Gereçlerin en yakından seçilmesi
- Esneklik

Yine Eldem (1984)'e göre yerel özelliklerine göre yapılan tipolojiye göre sayı yediye çıkmıştır. Bunlar: 1. Karadeniz ve çevresi 2. İstanbul ve Marmara Bölgesi 3. Ege Bölgesi ve çevresi 4. Güneydoğu Anadolu Bölgesi 5. Akdeniz Bölgesi 6. Doğu Anadolu Bölgesi 7. Orta Anadolu Bölgesi'dir.

Kuban (1995)'a göre iklimin yanı sıra malzeme ve tekniği de göz önünde bulundurarak Anadolu konut mimarisi yedi bölgeye ayrılmaktadır:

1. Güneydoğu Anadolu'nun Kuzey Suriye ile ortak kültürünün ifadesi taş konut mimarisi 2. Erzurum'dan öteye Kuzey Doğu Anadolu'nun Güney Kafkasya ve Dağıstan ile akraba ahşap hatıllı taş mimarisi 3. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde görülen karakteristik ahşap iskeletli ev mimarisi 4. Ege ve Akdeniz Bölgesi'nin düz damlı kübik taş mimarisi 5. Orta Anadolu'nun özellikle Niğde ve Kayseri (Eski Kapadokya) bölgesinin kaynakta yine Kuzey Suriye ile buluşan taş mimarisi 6. Orta Anadolu'nun daha çok köy ve küçük kent ortamında kalan ve kökü Yeni Taş Çağı'na kadar uzanan kerpiç mimarisi 7. Esas yayılma alanı Anadolu'nun kıyıları ile orta yayla arasında bir ikinci çember gibi dolanan ve Sivas dolaylarından batıya ve İç Ege'den Toroslar'ın kuzey yamaçlarına kadar uzanan ve yer yer diğer bölgelerde ve Balkanlarda görülen hımış yapı tekniğinde, yani taşıyıcı sistemi ağaç, kerpiç dolgulu, zemin katı çokluk taş olan bir yapı tekniği ile inşa edilmiş olan konut mimarisi (Kuban, 1995).

Gül ve Polat (2009), Günümüzde mevcut kentsel alanlarda sürdürülebilirlik (sustainability) ve ekoloji (ecology) yaklaşımının kentin tüm bileşenlerine entegre edilebilmesi için bütüncül bağlamda kentsel yönetimi ve politikalarında, kentin planlama ve tasarımında, kurumsal/toplumsal ve bireysel ölçekte yapılacak sorumluluk ve çözümlemeler gerekmektedir. Ekolojik kent yaklaşımında, doğal ve yeşil alanların yoğunluğunun artırılması, temiz enerji kullanımı, çevre dostu teknolojinin kullanımı, ekolojik tabanlı kentsel-mekânsal ve mimari yapıların planlama ve tasarımı, ekoloji ve çevre koruma konusunda eğitim (bilgilendirme ve bilinçlendirme) faaliyetleri, ekolojik ulaşım çözümleri, denetleme ve izleme, tasarrufun yaygınlaştırılması, çevre dostu ve uyumlu malzemelerin kullanımı gibi çok yönlü bileşenlerle eyleme dönüşümü gerekmektedir şeklinde ifade etmiştir.

Gül ve Apaydın (2009) 'e göre, modernizmin getirdiği yaşam modeli daha çok çalışma daha çok tüketme denkleminde oluşmuştur. Şehirler hızla çok yatlı yapılarla doldurulmuş ve insana dair bir unsur bırakılmamıştır. İnsanın bir makine olarak tanımlandığı bu sistemde sanayi ve ticari yapılar göz önünde bulundulmasa da konut yapıları da bu sürecin bir parçası olarak tanımlanmıştır. Aynı kapıdan giren başta mahremiyet olmak üzere saygı, sevgi gibi hiçbir değerin sağlanmadığı konut yapılarında yine çok katlılık tercih edilmiştir. Arazi maliyetlerinin temel sebep olarak vurgulandığı bu yaşam tarzında, yer yer yüzlerce konutun kütle yapılar olarak yapıldığı gözlemlenmektedir. Başta enerji olmak üzere her şeyin tüketilmek üzere tasarlandığı bu yapılar çoğunlukla estetik değerlerden de uzaktır. Üretime hiçbir katkı sağlamayan bu yapı tarzı tüketim alışkanlıkları sebebiyle ciddi oranda atık üretmekte ve bu atığın yönetimi ile ilgili herhangi bir öneride bulunmamaktadır.

Ovalı (2009)'a göre malzemede 2R prensibi uygulanmalıdır. Reuse (yeniden kullanım) ve recycle (geri dönüşebilen) malzeme kullanımı ekolojik tasarımda tercih edilmesi gereken yöntemlerdendir. Edwards (2007)'e göre İngilizce konu ile ilgili kelimelerin baş hafrlaerinden bir metot oluşmaktadır. Ecology, environmental ve energy kelimeleri bize 3E vermektedir. Reduce, reuse, recycling ve renovation ise 4R olarak tanımlanabilmektedir. Bu kavramlar ile konunun hem gelişimi hem çözüm önerileri kısaca anlatılmaktadır.

3. YÖNTEM

3.1. Materyal

Bu çalışmanın ana materyalini, Isparta ili, Atabey İlçesi sınırları içinde bulunan İslamköy köyü oluşturmaktadır. Bu alanlara ait harita, belge ve kayıtlar vb. yardımcı materyaller olarak kullanılmıştır. Arazi çalışmaları sırasında konu ile ilgili çok sayıda fotoğraf çekilmiştir.

- **Isparta İli İslamköy Köyü Tarihçesi**

Kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte Anadolu'nun Roma hâkimiyeti zamanında kurulduğu rivayet edilmektedir. Mevcut Roma uygarlığına ait kalıntılar bunu doğrulamaktadır. Kasabanın güney batısında bulunan Bayat Köyünün yakınında kurulan Seleukeia Sidera şehrine bağlı bulunduğu mevcut kalıntıların benzerlikler olduğu öngörülmektedir. Bölgede, Seleukeia Sidera ve Agrai antik kentleri yer almaktadır. Seleukeia Sidera antik kenti, M.Ö. 281 yılında kurulmuş ve demircilik üzerine dönemin en önemli merkezi haline gelmiştir. Seleukeia Sidera antik kenti, İslamköy'e yaklaşık beş kilometre mesafede olup bir yeraltı tünelinin olduğu da rivayet edilmektedir. Ancak bunun su kanalı ya da yaya için mi olduğu kazı çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecektir. İslamköy içerisinde de iki adet kilisenin enkazı da bulunmaktadır. Anadolu'nun Selçuklular tarafından fethi üzerine buradaki Romalılar çıkarılmış yerine Müslüman Türkler yerleştirilmiş ve adı 'İslamköy' olarak değiştirilmiştir. İslamköy kasabasını, ülke çapında önemli ve ünlü kılan en önemli faktör, Türkiye'nin 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in İslamköy doğumlu olmasıdır. 13 Mayıs 2015 tarihinde vefat eden 9.Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in devlet protokol kuralları gereği yapılması gereken anıt mezarı kendi vasiyeti üzerine İslamköy'de bulunan 760 dekar arazisi olan Çalca Tepesi'ne yapılmaktadır.

- **Nüfus**

Isparta ilinin merkez ilçe dâhil 13 ilçesi vardır. 2015 yılı nüfus verilerine göre ilin nüfusu 421.766 olup bir önceki yıla göre % 0.71 artış göstermiştir. İslamköy'ün de bağlı bulunduğu ilçe olan Atabey Isparta ilinin küçük ilçelerinden olup 2015 verilerine göre nüfusu 5616 kişidir ve il genelinin ancak % 1.33'ü Atabey ilçesi'nde yaşamaktadır. Atabey İlçesi'ne bağlı toplam 5 köy bulunmakta ve bu köyler içinde nüfus açısından en büyüğü İslamköy'dür. Kasabanın nüfusu 2000 yılı nüfus verilerine göre 2048 iken 2016 yılı sonu itibariyle 748 kişiye düşmüştür. 1960'lı yıllarda başlayan, köyden, Isparta kent merkezine ya da diğer büyük yerleşimlere göçler ile köy nüfus olarak fazlaca gelişememiştir.

- **Mevcut alan kullanımı**

Mevcut 3600 hektar alanın neredeyse tamamı tarım faaliyetlerinde kullanılmaktadır. 1970'li yıllardan beri bu arazilerin neredeyse tamamı sulama kapsamındadır. 525.90 hektar imar alanının %60 lık kısmında fiilen yapılaşma yoktur. 2014 yılında İslamköy Belediyesi kapanmadan yapılan imar kanununun 18. Maddesi gereğince oluşturulan imar alanlarında yeterli miktarda konut, sanayi, besihane alanları vardır. Ayrıca düzenleme ortaklık payı hakkı gereği uygulama öncesine göre mülkiyet sahibinden kesilen ve belediyeye geçen %40'lık arazi ise çoğunlukla imar yolu ve yeşil alanlarda kullanılmıştır. Belediye kapanması işlemleri sonrasında mülkiyeti İl Özel İdaresi'ne geçen toplam 27 adet taşınmaz ise yine muhtarlığa

köy çıkarlarına kullanılmak üzere tahsis edilmiştir. Tarımsal arazilerde ise bu bölgede yetişen hemen her tür ağaç yetiştiriciliği yapılmakta, susuz tarım ürünleri olan hububat ekimi yörede tercih edilmemektedir.

- **Sosyal ve kültürel mevcut durum**

2014 sonrası İslamköy Belediyesi'nin kapanması ve yönetimin belediye başkanı yerine muhtar ile yapılmaya başlanması birçok sosyal ve kültürel etkinliği de engellemiştir. Köyde fiilen Demokrasi Müzesi olmasına rağmen bunun dışında herhangi bir ve sanatsal faaliyet bulunmamaktadır. Sürekli azalan yerleşik nüfus ve yükselen yaş ortalaması da bu hususta etkendir. Köyde fiilen var olan Hacı Yahya Demirel yatılı bölge ortaokulu İslamköy ve çevresindeki diğer köylere hizmet vermektedir. Yine köy sınırlarında İslamköy Yetiştirme Yurdu kimsesiz çocuklara hizmet vermektedir. Herhangi bir banka şubesinin bulunmadığı köyde PTT şubesi düzenli hizmet vermektedir. Sağlık hizmetleri Atabey Devlet Hastanesi'nden verilmekte olup acil sağlık durumları için köy halkı 112 hizmetlerinden faydalanmaktadır. Dünyada bir benzeri bulunmayan ve 2001 yılında açılan "Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi" de bu köyde yer almaktadır. Köyde sürekli genç nüfusun azalması da sosyal ve kültürel durumu etkilemektedir.

- **Gelenek ve görenekler**

İslamköy köyünün birçok Anadolu köyü ile ortak olan gelenekleri olduğu gibi ayrıştığı ve kökeni tespit edilemeyen gelenekleri de vardır. Yemek kültürü birçok Anadolu kırsal yapısında da olduğu üzere hububatlar ve et üzerinedir. Evlilik ya da sünnet merasimi için yapılan düğünlerde küçükbaş hayvan etinden yapılan kapama isimli et yemeği ve tatlı olarak tüketilen zerde İslamköy köyünün kendine has yemek kültürlerindendir. Özellikle düğün yemeklerinde et ikramı düğün sahibinin şanı ile paralellik arz eder. Giyim kuşam gelenekleri Müslüman aile yapısını göstermektedir. Köyde yaşayan başı açık bayan neredeyse yoktur. İşleri birlikte yapma kültürü olan imece, bir Anadolu geleneği olan ev ve hasta ziyaretleri, köy konağı denen zerde her türlü yabancıyı ağırlamak olarak karşılık bulan misafirperverlik gibi kültürler Anadolu kırsal köylerinin tamamında görülmektedir. Ancak iki konuda İslamköy köyü neredeyse hiçbir yerde karşılığı görülmeyen geleneğe sahiptir. Bunlardan ilki ramazan ayında ramazan davulcusu konusundadır. Ramazan davulcusunun köyde davul çalması günümüzde de yasaktır. Bunun yerine 20 litrelik çiçek yağı tenekesi bir değnek ile çalınmaktadır. İkincisi ise İslamköy'de düğünlerde davul ve zurna çalınması yasaktır. İslamköy köyünün öne çıkan temel geleneklerinden biri de saygıdır. Oldukça modern sayılabilecek bir mezarlığa sahip olan İslamköy'de fiilen köyün müslümanlaşmasından önce köyde yaşadığı tahmin edilen farklı dinlere mensup olanlar ile Müslümanların kabirleri yan yanadır. İslamlaşma sonrası önceden kalan kültür katmanlarına zarar verilmemiştir. İslamköy'ün en ilginç geleneklerinden biri de haftanın yedi gününe verdiği farklı isimlerdir. Kaynağının nereden geldiği tespit edilemeyen isimler şöyledir: Pazar: Aras, Pazartesi: dernek, Salı: gireği, Çarşamba: Pazar, Perşembe: Pazar ertesi, Cuma: Cuma, Cumartesi: Cuma ertesi gibi.

- **Ekonomik geçim kaynakları**

Hayvancılık ve tarım faaliyetleri iki ana geçim kaynağını oluşturmaktadır. Geçim kaynakları başta, elmacılık, kirazcılık ve pancarcılık gelmektedir. Ayrıca kayda değer gülcülük ve kavakçılık da önemli boyuttadır. Her türlü sebze ve meyve sulanabilir arazilerin çokluğundan dolayı yetişebilmektedir. 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in vefatı sonrası

kabrinin köydeki Çalca Tepesi'ne yapılması yeni bir geçim kaynağı üretmiştir. Bu da köyü bir tür turizm köyü haline getirmiştir. Köyde bulunan Demokrasi Müzesi de bu unsuru desteklemektedir. Köye bu şekilde gelen ziyaretçiler köyde bulunan yeme içme mekânlarında zaman geçirmekte ve ayrılırken organik tarım ürünlerinden ve köye özel ekmekten almaktadırlar.Köyde yağlık gül üretimi sürmektedir. Bu üretimin değerlendirilmesi amacıyla fiilen Gülbirlik'e ait bir adet gülyağı fabrikası vardır ve gül sezonunda hizmet vermektedir. Köy sınırları içerisinde Elmataş isimli elma suyu ve cipsi üreten bir fabrika fiilen çalışmaktadır.

- **Yönetim şekli**

1955 yılında Belediye olmuştur. Ancak 2014 yılı itibariyle devletin aldığı 'nüfusu 2000 kişinin altına düşen belediyeler kapatılır' hükmüne göre İslamköy Kasaba olmaktan köy olmaya dönüşmüştür. Fiilen 2014 yılında seçilmiş köy muhtarı ve ihtiyar heyeti tarafından yönetilmektedir. Bu dönüşüm sonrası ilgili yasa ile başta çöp olmak üzere yerel yönetimlerin yapacağı hizmetler Isparta İl Özel İdaresi tarafından verilmektedir.

- **İmar durumu ve altyapı**

525,90 hektar toplam imar alanına sahip olan köyde 456 adet konut olup en yüksek kat sayısı iki olarak gözlemlenmiştir. 1955 yılında kurulan belediye sayesinde herhangi bir altyapı sorunu yaşamamaktadır. 1960'lı yıllardan beri köyde elektrik kullanımı mevcuttur. Fiilen elektriksiz herhangi bir bölgesi yoktur. Tüm sokaklarda sokak aydınlatması mevcuttur.

- **Mevcut yapı stoku**

İslamköy köyünde bulunan evlerin yaklaşık %70'lik kısmı geleneksel İslamköy evlerinden oluşmaktadır. Köy sınırlarında bulunan 456 evin ancak yarısı fiilen kullanılmakta geriye kalanlar ise ancak bayram ya da hafta sonu gibi günlerde açılmakta ya da terkedilmiş durumdadır. Geleneksel İslamköy evleri ise her yıl ya doğal şartlarla ya da arsa üretmek için yıkılmaktadır.

2. Yöntem

Bu çalışma geleneksel Türk Evlerinin Mimari ve Ekolojik Özelliklerini belirlemeye yönelik olarak Isparta ili Atabey İlçesine bağlı İslamköy köyünde gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla 3 aşamalı süreç uygulanmıştır.

1. Aşama; Sörvey ve Envanter: İslamköy kasabası ile ilgili literatür bilgilerin ve altlık paftaların temin edilmesi, alanda bazı ölçümler, gözlemler, fotoğraf ve video çekimi gibi çalışmalar yapılmıştır. Alana özgü doğal ve kültürel kaynak değerleri tespit edilmiştir. Ayrıca İslamköy'deki geleneksel Türk evlerinin yapı tipolojileri ve ekolojik mimari ölçütleri belirlenmiştir. Bu ölçütler ve göstergeler bazı kaynaklar incelenmek suretiyle çalışma alanı koşulları dikkate alınarak oluşturulmuştur.

2. Aşama; Analiz ve Değerlendirme: Alan çalışması sonucu geleneksel karaktere sahip konutların tespit edilmesi amacı ile alan gezilmiş, gözlem ve incelemeler yapılmıştır. Mevcut geleneksel evler belirlenmiş ve örnek olarak alınacak konutlarda mimari yapı tipolojileri ve ekolojik özelliklerine yönelik değerlendirmeler yapılmıştır. Ayrıca İslamköy'lülerin evlerinin

sürdürülebilir kullanımı ve korunması için ve İslamköyde mevcut geleneksel konutların güçlü ve zayıf yönleri ile tehdit ve fırsatları belirlemeye yönelik yöre insanları (n:30) ile yüzyüze görüşmelerle GZFT analizi yapılmıştır.

3.Aşama; Sentez: İslamköy kasabasının kendine özgü geleneksel konutlarının mimari ve ekolojik özellikleri tartışarak genel özelikleri ve röleveleri çıkarılmıştır. GZFT analizi ile mevcut sorunlar ve çözüm önerileri getirilmiştir. İslamköy evlerine yönelik stratejik öneriler getirilmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Geleneksel İslamköy Evlerinin Mimari Yapı Tipoloji Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi:



Şekil 4.1. Oluksuz çatı örneği

Bu evlerin 1900 yıllarından itibaren yapılmaya başlandığı ve özellikle 1950- 1960 yılları arasında yoğunlaştığı ifade edilmektedir. Evlerin hiçbirinde kitabe ya da yazıt bulunamamıştır. 1950 yılı öncesi yapılan evlerde çatı bulunmayıp toprak damlıdır. Toprak damın özelliği, ahşap taşıyıcının üzerine sadece kilden yapılan ve yuğa taşları (el silindirleri) ile sıkıştırılması olarak belirtilmektedir. Böylece yağmurdan ve kardan korunması sağlanmaktadır. 1950 sonrası oluksuz ahşap çatı modeli geliştirilmiştir (Gökmen, 2009).



Şekil 4.2. Sofadan görünüş

Yapı malzemesi: İslamköy'deki geleneksel evlerin Anadolu'nun birçok yerinde olduğu gibi de mimariye esas şekil veren yerel değerler olmuştur. Yerelliği vurgulayan en temel olgu malzeme seçiminde görülmektedir. Taşıyıcı aksam genelde ahşaptan, duvarlar ise kasabada imal edilen kerpiçten yapılmaktadır. Ahşap malzeme olarak bu yörenin doğal ağacı olan ve reçine içermeyen adi ardıç (*Juniperus excelsa* M.Bieb.) ağacı tercih edilmiştir. Ahşap malzeme hiçbir emprenye işlemi uygulanmadan kullanılmıştır.



Şekil 4.3. Kerpiç ve bağdadi yapı malzemesi görünümü

Yapı içi mekân kullanımları: Oda sayısı ailenin büyüklüğüne göre değişmekle birlikte 4'ün altına genellikle düşmemektedir. Her bir odada bir aile yaşamaktadır ve yerel ağızda bu odalara göz denmektedir. İki katta planlanmış geleneksel İslamköy evlerinde alt kat şu mekânlardan oluşmaktadır:

- **Yerden ev:**

Güney cephe konumunda olup 20m2 oturma alanına sahiptir ve içinde yüklüğü bulunmaktadır. Yüklük ise 4 bölümlüdür. Bunlar; gusülhane (günümüz tabiriyle banyo), günlük tüketilen erzak deposu, musandıra (açık ve süslü kap kacak dolabı),
yatak yorgan vb. malzemelerin bulunduğu bölümlerdir.

- **Ahır:**

İçinde saman deposunun da olduğu bu bölümde hayvanların en kolay şekilde yola çıkabilmeleri hesaplanıştır. Günlük temizlenen bu alandaki atıklar avludaki terslik denen yere atılır. Kuzey cepheli olup, üst kattaki göz adı verilen odalarının altında yer almaktadır. Yaklaşık 60 m^2 bir alana sahiptir.

- **Haney altı:**

Yaklaşık 20 m^2 büyüklüğe sahip olup içinde 3 veya 4 adet 50 litrelik sırçalı toprak küp bulunmaktadır Bu küpte sirke, pekmez, bulgur, un, tarhana, vb. saklanmaktadır. Haney altı aslında içinde ocağı olan bir çeşit mutfak ve kilerin bileşimi olarak kullanılmaktadır.
Üst katta bulunan mekânlar şunlardır:

- **Gözler:**

Toplam üç adet bulunan bu odalar yatak odası-yaşam odası birleşimidir. Her bir göz bir ailenin yaşaması içindir. Yerden ev ile aynı özelliklere ve donatılara sahiptir. Kuzey cephesi kapalı olan gözlerin tek penceresi sofaya doğrudur.

- **Başoda:**

Yola bakan cephede yer alır ve cumbalıdır. Bu oda güzel donatılmış olup sadece yatılı olmayan misafir için kullanılmıştır. Yatılı ve akraba olmayan misafirler köy meydanında bulunan köy konağında ikamet etmekte ve yeme içmeleri imece ile köy halkı tarafından karşılanmaktadır. Başodada oturma düzeni ahşaptan çakılan maketler üzerinedir. Maketlerin üzerine gösterişli örtüler yerleştirilmektedir. Maketlerin altları da depo olarak kullanılmaktadır.

- **Gözler:**

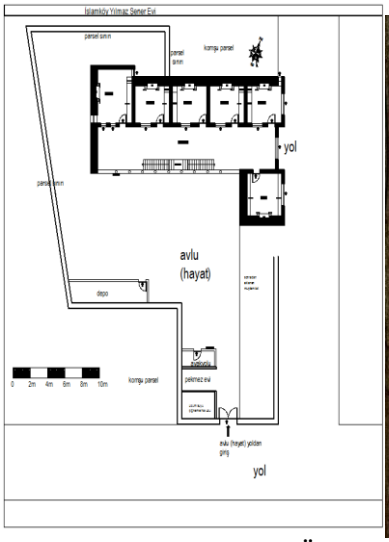
Yöre dilinde odalara 'göz' denilmektedir. Yerden evde bulunan tüm düzenek gözlerde de bulunmaktadır. Her bir göz bir ailenin yaşayabileceği şeklinde tasarlanmaktadır.

- **Sufa (sofa):**

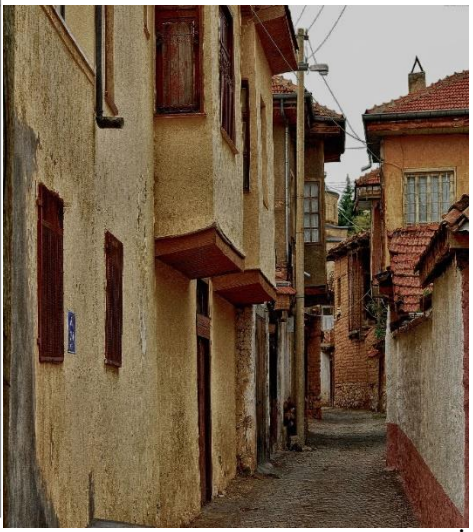
Tüm gözlerin açıldığı alt kattaki yerden evin üstüne gelen boşluktur. Üstü çatı ile kaplı olup güney cephesi pencere ile kapatılmamaktadır. Bu alan başta tütün olmak üzere kışın tüketilmesi amacıyla kuru bakliyat, makarna, tarhana, reçel, bulgur ve sebzelerin kurutulması ve turşu imalatı için kullanılmıştır.



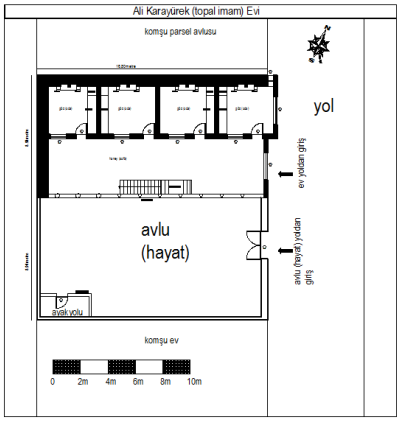
Şekil 4.4. Yerden ev ve gözler



Şekil 4.5. Yılmaz ŞENER Evi Üst Kat Planı



Şekil 4.6. Sokak - Cumba İlişkisi



Şekil 4.7. Ali Karayürek evi üst kat planı



Şekil 4.8. Avlu kapısı görünümü

Çatı formu ve malzeme: Form açısından çatı incelendiğinde geleneksel İslamköy evlerinin tamamının beşik çatı olduğu saptanmıştır.

Yapı formu ve konumlandırma: Geleneksel İslamköy evlerinde yapı formu dikdörtgendir. Kare ya da diğer karışık formlu evlere rastlanmamıştır.

Yapı orantı: Geleneksel İslamköy evleri kapalı alan olarak 60 metrekareye kadar küçülebilmekte ve 210 metrekareye kadar büyüyebilmektedir.

Avlu içi mekânlar: Geleneksel İslamköy evlerinde avluya hayat denmektedir.

İç mekân fonksiyonel yapı elemanları: Geleneksel İslamköy evlerinde iç mekan yapı elemanlarında öncelikle fonksiyonellik düşünülmüştür. Merdiven basamak genişliği ve rıht yüksekliği günümüz standartlarına uygundur.

3.2. Geleneksel İslamköy evlerinin ekolojik değerlendirme ölçütlerine göre değerlendirilmesi

Yöresel malzeme kullanımı: Geleneksel İslamköy evlerinde öncelikle maddi gerekçeler olmak üzere birçok sebepten malzeme seçiminde yerelliğe dikkat edilmiştir.

Güneşlenmeye göre konumlandırma: Geleneksel İslamköy evlerinde hâkim yön güneydir. Avlusu güneye yönlenmeyen eve rastlanmamıştır.

Rüzgâr ilişkisi: İslamköy köyü ve çevre köyler için hâkim rüzgar yönü kuzey ve kuzey doğudur. Bu yöne yönlenmiş bir eve rastlanmamıştır.

Sıcaklık ilişkisi: Yöre Akdeniz ikliminin bitip karasal iklimin başladığı bir geçiş alanındadır. Geleneksel İslamköy evlerinde herhangi bir ısı yalıtım malzemesi ya da tekniğine rastlanmamıştır. Başta güneş kırıcı olmak üzere güneş ışığının şiddetini azaltan yapı elemanlarına rastlanmamıştır.

Su kullanımı (Kuyu, yağmur, dere vb. su kaynakları): Yapılışı dönemlerinde geleneksel İslamköy evlerinde iç mekânda ve avluda su tesisatı yoktur.

Isı – enerji kullanımı: Geleneksel İslamköy evlerinde yapıldığı tarihte merkezi bir enerji hattı bağlantısı yoktur.ancak günümüzde tüm evlerde elektrik bağlantısı vardır.

Bitki kullanımı: Geleneksel İslamköy evlerinde tarla ve bahçeler dışında da bitki kullanımı mevcuttur. Avluda kullanılan bitkiler çoğunlukla yaprağını döken meyve ağaçlarından tercih edilmektedir.

Toprak kullanımı: Geleneksel İslamköy evlerinde toprak en doğal ve en yerel malzeme olarak seçilmiştir. Birçok kullanımı olan toprak yaşamın kopmaz bir parçasıdır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüz dünyasında insanlığa dayatılan modernizm temelde her şeyin tüketilmesi doktrinini aşılamaktadır. İnsanlar bilinçsizce her türlü tüketim malını tüketmekte, çevreye artan şiddette ve doğanın hazmedemeyeceği ölçüde zarar vermektedirler. Hava kirliliği, su kirliliği, çevre kirliliği için her yıl artan oranlarda ülkeler tarafından bütçeler ayırılsa da yetersiz kalmaktadır. Geleneksel İslamköy evleri ise üreten, tüketen ve atık üreten bir toplumun atığı yönetmesi için mekânsal çözümler üreten bir mimari konsepttir. Bu konsept farklı formlarda farklı coğrafyalarda tekrar etmiştir.

Geleneksel İslamköy evleri öncelikle bütüncül bir köyün parçasıdır. Bütünün parçası olduğu bilinci yapı sahibinin sınırlarını üretmektedir. Ancak her biri kendi içe dönük yapısıyla da tekildir. Bu evler hem bütünün parçası olmayı hem de tekil olmayı aynı anda sağlamışlardır. On yıllardır ülkemizde devam eden şehre göç olgusu şehirleri birçok sebepten yaşanamaz hale getirmiştir.

Anadolu'da birçok köy yerleşimi günün konfor değerlerinden uzaktır. Ancak İslamköy bünyesinden Cumhurbaşkanı çıkarmış olmanın getirdiği değerleri ve bilinci ile herhangi bir Anadolu köyü değildir. Şehir merkezine olan yakınlık ve çift şeritli yol ile sağlanan ulaşım ise çok ciddi bir artı değerdir. Başta Isparta ili kent merkezinde yaşayanlar olmak üzere yakın coğrafyadaki birçok kent yaşayanına ev sahipliği yapabilecek altyapı ve üst yapı İslamköy'de mevcuttur.

Geleneksel İslamköy evleri sadece mimari bir unsur değildir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kuruluş yıllarına rastlayan ilk yapım sürecinden bugüne bir açık alan tarih müzesi hükmündedir. Türkiye Cumhuriyeti sınırlarında demokrasi konulu başka bir müze olmadığı gibi, köy sınırlarında sonradan yapılan müze olan başka bir köy de yoktur. Tüm bu gerçekler İslamköy'ün tarihimizin hangi kesitine şahitlik ettiğini göstermektedir ve ülke tarih atlasında yerini almalıdır.

Geleneksel İslamköy evlerinin yöresel kültürel turizmine katkı sağlayabilmesi için; Osmanlı arşivlerinden faydalanılarak yörenin İslamlaşma tarihi ve yörede fiilen yaşayan ailelerin nereden göç ettikleri, mimari formlar ve yaklaşımların hangi Anadolu yerleşkelerine benzer olduğunun tespiti ve kültür geçişi, bu özgün kültürün yaşam tarzındaki etkileri varsa mani ve deyişler, musandıra örneğinde olduğu gibi yaşamsal ya da mekânsal ifadelerde kullanılan kelimelerin etimolojisi, evlilik, ölüm gibi önemli konulardaki İslamköy halkının gelenekleri, toplumun sosyolojik yapısı ve yönetim anlayışı, İslamköy düğünleri, İslamköy yemekleri ve ikramları, İslamköy yerel ağzı gibi değerler araştırılmalı ve kayda geçirilmelidir.

Kültürel turizm eylem planı bir yörede önerilecek turizm planlamasının başlangıcı olup fiilen İslamköy için böyle bir çalışma yapılmamıştır. Mevcut konut stoğunun ciddi kısmını oluşturan geleneksel evlerin sayısı 300'ün üzerinde olup bunlardan fiilen 43 adedi tescil kapsamına alınmıştır. Ancak henüz koruma amaçlı imar planı mevcut değildir. Koruma amaçlı imar planı yapılması, geleneksel evlerin oluşturduğu bölgenin tanımlamasının yapılmasını, tescil kapsamında olmayan evlerle ilgili de ya yeniden tescil ya da başta cephe düzenleri olmak üzere kurallar getirilmesini sağlayacaktır ve planlada bütünlüğü oluşturacaktır.

Islamköy evlerinin plan yapısı küçük pansiyonlara örnek olabilmektedir. Her geleneksel ev göz sayısına göre 10-15 kişilik konaklamalar sunabilmektedir. Geleneksel İslamköy evlerine başta konaklama olmak üzere yeme içme, tarihi ve kültürel değerlerin sunulduğu müzeler, İslamköy mutfağının sunulduğu yeme-içme birimleri, sosyal ve kültürel mekânlar önermek mümkündür. Bu süreçlerin başlayabilmesi için hazırlanacak koruma amaçlı imar planı ile restorasyonlarının kamu ya da mülk sahiplerince yapılması gerekmektedir. Mülk sahiplerinin bireysel haraketi bütüncül yaklaşıma zarar vereceği için yöre halkının bilgilendirilmesi önem arz etmektedir. İslamköy'de yapılacak bir kültürel turizm faaliyeti için en önemli unsurlardan biri olan yöre halkının konunun paydaşı olması sağlanmasıdır. Aksi halde kendi kültürel değerlerini yitirmiş bir yöre haline dönüşecektir. Günümüz turizm anlayışında en önemli unsurlardan biri de turizm firmalarıdır. Genellikle konaklama merkezli ve bir rota üzerinde turzm planlaması yapılmaktadır. Islamköy'ün yakın çevrede bulunan Antalya ili çıkışlı kültür turlarına dahil edilmesi sağlanmalıdır. Yılda yaklaşık 6 milyon turisti ağırlayan Antalya ili bu sayı ile dünya turizm kentleri arasında en önemli yerlerden birisidir. Kültür turizminde kültürel turistin paydaşlığı yörede oluşmuş kültürel mirasa katkı vermesi açısından oldukça önemlidir. Örneğin; İslamköy ekmeğinin nasıl yapıldığının anlatıldığı mekanların yanında ayrıca turistlerce o ekmeğin kendi elleriyle yapıldığı ortamlar da üretilmelidir. Gülden gülyağına giden yolda kültürel turistin çalışması sağlanmalıdır. Kültürel turist gül yaprağını tarlada toplamalı ve gülyağının çıkarılmasına emeğiyle de şahitlik etmelidir. Bu sayede bir miras olan kültür nesilden nesile aktarılabilecektir. Bu husus diğer bir çok İslamköy'e özel kavramda da tekrar edilmelidir.

Kültürel Turizm açısından İslamköy ve çevresinde mevcut somut ve somut olmayan kültürel değerlerin bütüncül envanteri yapılmalı, İslamköy merkez ve yakın çevresi kültür rotaları, antik yol ve kervan yolu rotaları belirlenmeli, Geleneksel İslamköy evleri farklı işlevsellikler verilmek suretiyle turizme kazandırılması gerekmektedir. Ayrıca İslamköy sit alanı içindeki geleneksel konutların bulunduğu tarihi sokakların ve konutlarla birliklte düşünülerek iyileştirme projelerinin hazırlanarak turizme kazandırılması önem taşımaktadır.

REFERENCES

- Ahunbay, Z., 2004. Tarihî çevre koruma ve restorasyon. İstanbul Yapı Endüstri Merkezi A.Ş. Yayınları. Yapı Yayın-28,
- Anderson,B.,1977. Solar Energy: Fundamentals in Building Design. New York: McGraw-Hill.
- Berkes, F. ve Kışlalıoğlu, M., 1991. Ekoloji ve çevre bilimleri, İstanbul: Remzi Kitabevi. s.35.
- Dağgüllü, M., 1997. Geleneksel ve yöresel konutların tanımlanması ve çağdaş kullanımlara uyarlanmasında bir yöntem araştırması, Bursa: Yapı Yaşam 97. s.59-66.

- Drings, H.R., 1990. "Ökologisch Planen und Bauen", DBZ Bertelsman Fachzeitschriften, 9/1990, Nr. 290, s: 1267
- Edwards, B., 2007. Sürdürülebilirlik Kültürü ve Mimari Tasarımın Önündeki Güçler, Ekolojik Mimarlık ve Planlama Ulusal Sempozyumu, s: 22-34, Antalya.
- Eldem, S.H., 1984. Türk Evi Osmanlı dönemi, Cilt I, İstanbul, Türkiye Anıt Çevre Turizm Değerlerini Koruma Vakfı.
- Gül, A. ve Apaydın, A., 2009. Ecological and architectural approaches in traditional old buildings; Isparta-Islamkoy case study. International ecological architecture and planning symposium. (Uluslararası Ekolojik Mimarlık ve Planlama Sempozyumu), 22-25 Ekim 2009, s.43-51. Antalya.
- Gürer, N., 2006. Kırsal Turizmin gelişiminde geleneksel konut dokusundan kaynaklanan fırsatlar ve kısıtlıklar. Turizm ve Mimarlık Sempozyumu, (Turizmde Sosyal, Kültürel, Fiziksel Gelişmeler, Sorunlar ve Öneriler), 28-29, Nisan, 2006, Antalya Mimarlar Odası, 171-177, Antalya.
- Hamamcı, C. ve Keleş, R., 1993. Çevre ve Bilim. Ankara: İmge yayınevi, s.13.
- Hasol, D., 1993. Mimarlık Sözlüğü. İstanbul: YEM Yayınları. s.143.
- Hegger, M., 1997. Zukunftsfaehige architektur. Stuttgart: Deutsche Bauzeitung. db 2/97, s.41.
- Khondker, H.H. 2000. Globalization: against reductionism and linearity. Development and Society, 29, s. 17–33.
- Kuban, D.1995. Türk ve İslam sanatı üzerine denemeler. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları. 2. Baskı. s.225-230.
- Küçükerman, Ö. 1985. Kendi Mekanının Arayışı İçinde Türk Evi, İstanbul: Turkish Touring Automobile Association.
- Larner, W. 1998. Hitching a ride on the Tiger's back: globalisation and spatial imaginaries in New Zealand. Environment and Planning D: Society and Space, 16, pp. 599–614.
- Marcuse, P. 2000. The Language of Globalization. Monthly Review, 52, pp. 1–4.
- Onat,E.,T., 1990. Rate variational extremum principles for finite elastoplasticity, Applied Mathematics and Mechanics, v.11(7), p.659-667, London.
- Ovalı, P.2009. Türkiye iklim bölgeleri bağlamında ekolojik tasarım ölçütleri sistematiğinin oluşturulması,Doktora tezi, Trakya Üniversitesi, s.68, Edirne.
- Özmehmet, E. 2005. Sürdürülebilir mimarlık bağlamında Akdeniz iklim tipi için bir bina modeli önerisi. Doktora Tezi. Fen Bilimleri Enstitüsü. Dokuz Eylül Üniversitesi. İzmir
- Renda Y.1995. Sürdürülebilir turizm. İstanbul: Bilim ve Teknik Sayı: 332, 48-51
- Seymen, Ü.B.1995. Planlama kapsamında ekoloji kavramının içeriği, planlamaya ve tasarıma ekolojik yaklaşım sempozyumu. MSÜ Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü. İstanbul. s: 301
- Sözen,M. ve Eruzun, C. 1992. Anadolu'da ev ve insan. İstanbul: Emlak Bankası Yayınları, s:20.
- Tönük,S. 2001. Bina Tasarımında Ekoloji. İstanbul: Y.T.Ü. Basım Yayın Merkezi. S.58-60.
- Yazgan, M. E. ve Erdoğan, E. 1992. Tarihî çevrelerde peyzaj planlama. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü. Ankara: Peyzaj Mimarisi Derneği Yayınları: Sayı:2, s.49.
- Waters, M. 1995. Globalization, Routledge. London.
- URL-1, 2017. http://www.bugday.org/portal/haber_detay.php?hid=189/ Erişim Tarihi: 02.01.2017.

- URL-2, 2008. http://www.ahsapkarkas.com/Haber/Turk_Mimari_Tarihi.aspx, Erişim Tarihi: 15.09.2008.
- URL-3, 2008. http://www.imece.org/dergi/mart2000/anadoluevleri.html/ , Erişim Tarihi: 23.11.2008.